

KIAᵛ LA PLAADÉ

Yá pᵛ kú láε bee guuᵛ

Láε bee Isailiᵛ ní Yudaᵛ kpala yá gbεzãᵛ bᵛᵛlekèwēε.

Lεε 1 e 17 lé gbé pᵛ aa kpalablè e Isailiᵛ kpala àᵛ gé midεi owēε. Isaili kíapiᵛ swá gbãa, aa pākpa Luazi, ᵛ Lua tò Asiliᵛ kí Samanasaa Isailiᵛ mεεwia Samali sī, à tà ní Isaili gbēεᵛ a bùsuu. Yápi kè e wàᵛ gé Yesu Kilisi ii wè 720 taawa. Gᵛᵛ bee ānabi Elia gēε Elizi mé lé zīke (2-13).

Lεε 18 e 25 Yudaᵛ kpala pᵛ gᵛ adᵛ e wè basoplakwi yā'ò, e Babiloni kí Nεbukaneza gè Yelusaleū siᵛ e wàᵛ gé Yesu Kilisi ii wè 587. Kí Nεbukaneza Lua kpé wīwi, ᵛ à tà ní Yuda bui gbēmaaᵛ a bùsuu nípii (25).

Elia ní kí Aaziao

¹ Ahabu gaa gbεa Mᵛabuᵛ nízia sī Isailiᵛwa.

² Gᵛᵛ pᵛ Aazia bãε za a kpediakᵛa fenentiu Samali, àε gyãke. ᵛ à gbéᵛ zī à mè: A gé Ekeloni dii Baalizebu laimεε, tó má gbágbã ní gyãε beeo.

³ ᵛ Dii Malaika ò Tisebe gbé Eliaε: Fεle gé dai Samali kía zinaᵛε, ní ní la, Lua ku Isaili bùsuuoε, ᵛ aalε gé yãgbεai Ekeloni dii Baalizebuwaa?

⁴ A yáí ma mè Aazia a fεle lii pᵛ a wúlewàwao, a gaε. ᵛ Elia γε ò màa.

⁵ Ké zīnapiᵛ εa tà kí kíi, ᵛ à ní lá à mè: Akεa a εa sui?

6 Ǿ aa wèwà aa mè: Gõee mé mò dàwáɛ, a òwɛɛ wà ɛa su, wí onɛ, Dii mè á kú Isaili bùsuuoɛ, ɔ n gbéɔ zì yáɫai ɛkeloni dii Baalizebuwaa? A yáí nýɔ feɛ lii pó n wúɛwàwao, nýɔ gaɛ.

7 Ǿ kí n lá à mè: Gõɛ pó mò dàáɛ à yá'òépi de kpelewa ni?

8 Aa wèwà aa mè: Pókā ula gõɛpi daa, mé a báa asana dɔa. * Ǿ kí mè: Tisebe gbéɛ Elian we.

9 Kí a zígɔ gbɛɔn blakwi n n dɔaanao zì Elia kúí, ɔ aa gè àà lè zɔɫɛa sɪsɪ musu. Dɔaanapi òè: Lua gbéɛ, kí mè pila!

10 Elia wèwà à mè: Tó Lua gbén ma ũ, té bɔ luabɛ, i kúma† n n zígɔ gbɛɔn blakwiɔ. Ǿ té bɔ luabɛ, à kù má npii.

11 Ǿ kí èa zígɔ gbɛɔn blakwi pāɫɔ n n dɔaanao zì bɔ. Dɔaanapi mè: Lua gbéɛ, kí mè pila kpakpa!

12 Elia òè: Tó Lua gbén ma ũ, té bɔ luabɛ, i kúma n n zígɔ gbɛɔn blakwiɔ. Ǿ Lua té gbàɛ, à kù má npii.

13 Ǿ kí èa zígɔ gbɛɔn blakwi pāɫɔ n n dɔaanao zì a gɛn àaɔdei. Dɔaanapi gè kùɫɛ Eliaɛ à awakpàè à mè: Lua gbéɛ, mapi n n zòblena gbɛɔn blakwiɛ beɔɔ, wá wɛni da gbia.

14 Té bɔ luabɛ à kù dɔaana gbɛɔn pla káauɔwa n n zígɔɔ pii. Tiasa sɔ ma wɛni da gbia.

15 Ǿ Dii Malaika ò Eliaɛ: Pila gɛaàɔ, nɪsu vɪakɛèɔ. Ǿ à pila, aa gè kípí kíi sãnu.

16 Ǿ Elia ò kípíɛ: Dii mè á kú Isaili bùsuuoɛ, ɔ n gbéɔ zì yáɫai ɛkeloni dii Baalizebuwaa? A yáí tò nýɔ feɛ lii pó n wúɛwàwao, nýɔ gaɛ.

* 1:8 Mat 3.4, Maa 1.6 † 1:10 Luk 9.54

17 Ǿ kí Aaziapi gà lá Dii dà Eliae a òwa.

YudaǾ kí Yeholaũ, Yosafa né kpalablea wè plaade guu ǿ Yolaũ zǿle Aazia gbɛu, ké Aaziapi nɛgǿɛ vǿ yáí.

18 Aazia yá kíniǿ ku Isaili kíao laɗau.

2

Dii Elia se suaò a kíi

1 Lá Dii Elia sè ní zàao à sùò a kíin ke: Ké Elia ní Elizio bò Giligali, aa be zéu.

2 Ǿ Elia ò Elizie: Ze laaǿ! Dii ma zǐ Beteliɛ. Ǿ Elizi mè: N Dii kuao ní n kuao má kēmao. Ké aale gé Beteli,

3 ǿ ānabiǿ gǎlide pó kú Beteliǿ bò mò Elizi là aa mè: Asa ní dǿ ké Dii lé n dii sima gbǎo lò? A wèmá à mè: Má dǿ. A níle!

4 Ǿ Elia ò Elizie: Ze laaǿ! Dii ma zǐ Yelikoɛ. A wèwà à mè: N Dii kuao ní n kuao má kēmao. Ǿ aa gé Yeliko.

5 Anabiǿ gǎlide pó kú Yelikoǿ bò mò Elizi là aa mè: Asa ní dǿ ké Dii lé n dii sima gbǎo lò? A wèmá à mè: Má dǿɛ be! A níle!

6 Ǿ Elia òè: Ze laaǿ! Dii ma zǐ Yuudēiɛ. A wèwà à mè: N Dii kuao ní n kuao má kēmao.

Ǿ aa tekǿi,

7 ānabi gbēon blakwiǿ ténzi. Ké gbēon plapiǿ zè Yuudē baa, ǿ ānabipiǿ zè kāaa.

8 Ǿ Elia a ulada bǿ kpàaũ à í lèò, ǿ ípi zǿɛ za baala e baale, à gǿ gugii ũ, ǿ gbēon plapiǿ bùawà.

9 Ké aa bùa, Elia Elizi là à mè: Bó ní ye mà kɛnɛ e Lua àò gé ma síimai? Elizi wèwà à mè: To n ānabikɛgbāa pó ní vǐ gǿmɛɛ e lɛɛ pla.*

* 2:9 Iko 21.17

10 Ǿ Elia òè: Yá pò ní gbèapi zí'ù. Goo pò Lua lé ma sima, tó n ma e, a gñεε. Tó ni ma e s̄so, ríȳ eo.

11 Ké aale yápi o, aale gé màa, ̄s s̄ogo tede ní s̄s̄ tede Ǿ ní kék̄ōwa, ̄s Elia tà musu ní zàao.

12 Ké Elizi è, à wiilè à mè: Baa! Baa! N ka Isailio zikas̄ogo ní a s̄ōdeōwa.† I aà e bo, ̄s à a p̄okasa Ǿ ga p̄aa.

13 A Elia ulada pò wòlowà à kwè sèle, ̄s à èa gè zè Yuudē baa.

14 A í lè ní Elia ulada pò á k̄ūapio à mè: Dii Elia Lua ku máe? Ké à í lèò màa, ̄s à z̄è za baala e baale, ̄s à bùa.

15 Anabio ḡalide pò b̄ò Yeliko Ǿ lé gwa, ̄s aa mè: Elia ānabikegbāa ḡò Elizie. Ǿ aa mò dàaàle aa k̄ulè

16 aa mè: Wápio n z̄òblena Ǿ, wá ḡōsa gbāa gb̄ēon blakwio v̄i. Aa gé n dii wεεlei. Wilio d̄ōo tó Dii Nisina aà se zù gbèsis̄ie musu ge guzulεue. Ǿ Elizi mè: Asu ní z̄io.

17 Aa n̄àewà e à k̄èè gεekpanweia yá ũ, ̄s à mè: A ní z̄i. Ǿ aa gb̄ēon blakwipio gb̄àe, aa kp̄álekè Eliazi ḡoo àās, aai b̄owào.

18 Ké aa èa sù, aa Elizi lè Yeliko, ̄s a òné: Mi oé ásu ḡeoo lé?

Elizi dabudabu séia

19 W̄élepide Ǿ Elizie: Gwa dii! Wá w̄éle k̄álea maa lá ní èwa. A í mé nao, a t̄oole lí p̄oe keo.

20 Ǿ à mè: A wisika ta dafuu à m̄oomεε. Ǿ wà mòòè.

21 A gè nib̄onai, ̄s à wisipi k̄au à mè: Dii mè a ípi ȳòkè. Ipi a mó ní gaga ge t̄oole p̄okesaio bo.‡

22 Ǿ ípi maakù e ní a gb̄ao lá Elizi òwa.

† 2:12 2Kia 13.14 ‡ 2:21 Ba 15.22-26

23 Ké Elizi b̀ò we, àlè gé Beteli. G̀oo p̀ó a be z̀éu, ̀õ èwaasonaeẁ b̀lè ẁéle guu, aa aà k̀è p̀óop̀oo aa òè: Migbaa, òỳõ gé! Migbaa, òỳõ gé!

24 A lili webiimá, à ní ká ní Dii t̀oo. ̀O ẁaio b̀lè líkpeu m̀èn pla, aa né gb̀eòn bla ní plaopio z̀èez̀è.

25 Ké Elizi b̀ò we, à g̀è Kaameli, ̀õ à èa tà Samali.

3

M̀abuẁ nízia sia Isailiowa

1 Yudaoẁ ḱi Yosafa kpalablea ẁè bao plasaide guu ̀õ Ahabu né Yolaũ g̀õ Isailioẁ ḱia ũ Samali, à z̀lè kpalau ẁè kuεplae.

2 A yá p̀ó Dii yeio k̀è, àma i ka a de ní a dao p̀owao. A Baali gb̀e p̀ó a mae p̀èle bíle,

3 àma à z̀è ní duuna p̀ó Neba né Yeloboau Isailioẁ dà a keauo, i p̀aalèò.

4 M̀abuẁ ḱi Mesa sã kp̀asaẁ ví, ìo sãnebòbònaoẁ faluẁ Isailioẁ ḱiae m̀èn òasoẁoẁo lèε basoẁo (100.000) ní sãsa m̀èn òasoẁoẁo lèε basoẁo (100.000) k̀áo.

5 Ké Ahabu g̀à, ̀õ M̀abuẁ ḱia azia sí Isailioẁ ḱiawa.

6 Weg̀oẁ ḱi Yolaũ b̀ò Samali à Isailioẁ k̀àaa píi.

7 A gb̀éoẁ z̀ì Yudaoẁ ḱi Yosafawa à mè: M̀abuẁ ḱia azia sía. Nỳõ g̀emanoẁ z̀ikai ní M̀abuẁoẁo lé? A ẁèwà à mè: Má gé, asa wá doũε. Ma z̀ig̀oẁá n z̀ig̀oẁne, ma s̀oẁá n s̀oẁne.

8 Ké Yosafa mò, ̀õ à Yolaũ là à mè: Má oi wà s̀éleu wà g̀e lélemái? Yolaũ ẁèwà à mè: Wá s̀éle Edoũ guwaiwaiue.

9 ̀O Isailioẁ ḱia dàzeu ní Yudaoẁ ḱiao ní Edoũoẁ ḱiao. Ké aa p̀à gui g̀oẁ soplá, ̀õ í làa z̀ig̀oẁwa ní ní potuoẁ.

10 Ǿ Isailio kía mè: Yá gǐ! Dii wá kía gběon àaṣo kàaa, ṣ à wá ná Mṣabuone ní ọzía?

11 Ǿ Yosafa mè: Dii ànabie ku la aà Dii lawěeo lé? Ǿ Isailio kía iwae mè: Safata né Elizi ku la. Ǿme ì íka Eliae a ọwa yáa.

12 Ǿ Yosafa mè: Dii yá kuwà. Ǿ Isailio kía ní Yosafao ní Edoṣo kíao gè Elizi kíi.

13 Ǿ Elizi ò Isailio kíae: Wá yá kṣ'è má ni? Gé n de ní n dao táadeṣo kíi. Ǿ Isailio kía wèwà à mè: Aawo! Wá kía gběon àaṣo, Dii mé wá kàaa, àle wá na Mṣabuone ní ọzì.

14 Ǿ Elizi òè: N Dii Zigṣde pṣ mi zíkèè kuaṣ, mé i ke Yudaṣ kí Yosafa wé yáí no, má wese mà n gwa seo.

15 A mṣme ní mṣonlenao. Ké mṣonlenapi ná a leawa, ṣ Dii gbāamò Eliziwa

16 à mè: Dii mè à eyṣyṣ swa'ee beeu.

17 Dii mè á zàa'iana ní louo eo, kási í a swa'ee bee paε, í mi ní á zuṣo ní á zàa'inaṣ.

18 Dii kíi yápiá faaiε. A Mṣabuṣ naé á ọzì lṣe.

19 A léle an wéle maa bíideṣwa píi, í lí pṣ wí a be bleṣ zṣzṣ píi, í nibṣnaṣ wena píi, í bugbe kefenao ṣṣkpa ní gbεo píi.

20 Ké gu dṣ sa kṣo ogṣṣ, ṣ í bṣ Edoṣ bṣsu oi à dà tṣlea píi.

21 Ké Mṣabuṣ mà kípiṣ mò zíkaińṣ, aa gbé pṣ kà pṣ naańziṣ sisi pii néfēnen gbēzṣṣ, ṣ aa ní kàaa ní bṣsu zṣleu.

22 Ké aa fēle kṣṣ, íatē dṣa ípiwa ní ae, a dené téεε lán auwa.

23 Ǿ aa mè: Aun we! Kípiṣ líaa ní kṣo aa kṣ dèdεε fá! Mṣabuṣ, wà gé ní pṣṣ sélei!

24 Ké aa kà Isailiò bòu, ò Isailiò fèlè lèlémá, ò Mòabupió lèkòwa. Ǿ Isailiò sì ní búsuu aa ní dèdè.

25 Aa ní wéleò wíwi, baade gbè sèlè zùzu bugbè kèfenaò aa dà bugbèpiòla píi. Aa nibónaò wèná píi, aa lí pò wí a bè bleò zòzò píi. An mæwíà Kilalèsè mé gè adò lésolésò, ò gbèzunaò líai, aalè wélepi bíi papa ní gbè gbèñeò.

26 Ké Mòabuò kíà è wa ye ziblewa, ò à fèndadeò sè gbèon òaa àaò ní basòò (700), aa gbépiò kèaaè Èdòùò kíà tufawa, ò aa fùà.

27 Ǿ à a nègòè sèia pò a kpalable a gbèu sè sa'òò bíiwa. Ǿ gili gè Isailiògu, aa gò Mòabuòla aa tà ní búsuu.

4

Gyaa nìsi tùu yá

1 Anabíò gáli gbèè na wiilè Eliziwa à mè: Ma zá pò dè n gbé ù gà. N dõ ké n gbépi Dii vía ví. Aà fiade lé mó ma nègòè gbèon plaò sélèi a zòò ùè.

2 Ǿ Elizi òè: Bó ní ye mà kènei? Bó ní ví n kpéui? A mè: Mapi n zòblena, nìsi pò kú tùu guu we bàasio má pòè vío.

3 Ǿ Elizi mè: Bò gāaè, ní ta giio gbèagbèa n gbédeewa píi, i kè yònnò no,

4 ní gè kpéu ò zetaále ní n néò, níò nísika tapiò guu, ta pò pà níò dilè saalo.

5 Ǿ nòepi fèlè bò aà kíi, à gè lé kè màa. A gè kpéu ní a néò à zetà, aalè ta dòè, ò àlè nísikakau.

6 Ké tapiò pà píi, a ò a né dèè aà ta dò, ò a òè ta ku ló, ò nísipi zè kyó.

7 A gè a ò Lua gbépié, ò Lua gbépi mè: Ge ò nísipi yía, ní flabodò, mpi ní n nédò ío poble ní a k̀ni pò g̀ò.

Elizi Sunɛũ nɔɛ né vua

8 Gɔɔewa Elizi gè Sunɛũ. Nɔɛ tɔdee ku we, à nàewà aà poble a be, ò a blè. Za gɔɔ bee tó àlɛ gè we, ì bole poble weɛ.

9 Ǿ nɔɛ tɔdepi ò a záɛ: Má dɔ ké gbé pò ío gè la m̀ɔm̀ɔpiá Lua gbé zálalɛ.

10 Wà kpé néna di wá kpé musu, wí lii dilèè we ní táabũnuo ní kilao ní filiao. Tó à m̀ wá gwai, ìli pila we.

11 Gɔɔewa ke Elizi m̀ we, à pila a kpépiu, a wúɛau.

12 Ǿ a ò a zíkɛna Geaziɛ. Sunɛũ nɔɛpi sísi. Ké à aà sísi, ò à m̀ zè Elizi aɛ.

13 Ǿ Elizi ò Geaziɛ: Oè à dèkà à p̀ɛ bee kèwèɛ píi. Bó a ye wà keɛ s̀i? A ye wà a yá'o kí ge zìg̀ɔ̀ d̀ɔanaɛa? Ǿ nɔɛpi m̀: Kua ma ua p̀ɛ lé k̀s̀aao.

14 Ké nɔɛpi b̀, ò Elizi m̀: Bó wà kèi? Ǿ Geazi wèwà à m̀: A nɛg̀ɔ̀ɛ v̀lo, mé aà zá zikù.

15 Ǿ Elizi m̀: N aà sísi. Ké à aà sísi, ò à m̀ zè kpɛɛɛ.

16 Ǿ Elizi òè: Zii maa'i ǹỳɔ̀ nɛg̀ɔ̀ɛ kpaa n k̀ɛ.* Ǿ nɔɛpi m̀: Aawo Lua gbé ma dii, ǹsu ɛɛto mapi n z̀blɛnaɛo.

17 Ǿ nɔɛpi ǹs̀i. Ké wè s̀, à nɛ'í g̀ɛ ũ lá Elizi òɛwa.

18 Népi gbàakù. Gɔɔewa à gè a mae lè bua p̀kɛkɛnao k̀i.

19 Ǿ a ò a maɛpiɛ: Ma miɛ! Ma miɛ! Ǿ aà maɛpi ò a zíkɛnaɛ: Népi sɛ taò a daɛ.

20 Ké à aà sè taò a daɛ, ò aà dapi aà sɛ kpà a gbáa. Ké íatè kà minanguo, ò à gà.

* 4:16 Daa 18.14

21 A dèdeaàno Lua gbépi kpéu, à aà wùle aà liiwa, ò à bò à zetaaàle.

22 A a zá sisi, ò a òè: Zikenaò do gbaemee ní zàa'inao. Má ye gé Lua gbépi kíi kpakpaε. Má su tia.

23 Ǿ à aà là à mè: Bóyāi níle gé aà kíi gbāi? Mò dafu ge kámabogoozin gbāo. Ǿ noepi mè: Yāe kuo.

24 A káoyè zàa'inaε à dīkpe, ò a ò a zikenaε: N a lé kú wà gé. Nsu zeo, sema má òne bàasio.

25 Aa dàzeu aa gè Lua gbépi kíi Kaameli gbèsisí musu. Ké Lua gbépi aà è kāaa, a ò a zikena Geaziε: Sunεū noε gwa, àle mó kee!

26 Bàale gé daiaàle, ní aà la, tó a aafia ní a záo ní a néo. Ǿ noepi wèwà à mè: Aafiaε!

27 Ké à kà Lua gbépi kíi gbèsisípi musu, ò à aà kù a gbáwa. Ké Geazi mò ooiaàzi, ò Lua gbépi mè: N aà to we. Aà nòse òòkpàε, ò Dii ùlemεε, i a yā'omεεo.

28 Ǿ noepi mè: Ma dii, ma negōε gbèama yā? Mi me nsu ma wetotonkeoo lé?

29 Ǿ Elizi ò Geaziε: N n ula kāaa ò kú. Ma lípana se bàale. Tó n kpaaū ní gbēeo, nsu fōkpawào. Tó gbēe fōkpàma sō, nsu weo. Ge ò ma lípanapi di népi oaa.

30 Ǿ népi da mè: N Dii kuao ní n kuao má tá n saio. Ǿ à bò teaàzi.

31 Geazi dāaané à gè lípanapi dī népi oaa, āma i kíikeo, i yāe keo. Ǿ Geazi èa gè dà Elizile, a òè: Népi i vuó.

32 Ké Elizi kà kpépi kíi, à népi è wúlea a liiwa gè.

33 Ǿ à gè à zeta, à wabikè Diiwa.

34 Ǿ à wùle népiwa. A lepè aà léwa, à wεpè aà wéu, à odàda aà oo, à kùà ká māmawà e aà me gè wāa

kù.

³⁵ Elizi fèlèwà, àlè taa'o kpépiu, à gé le à su la, ò à èa gbesedì népiwa b.† † népi nisà gēn sopla à a wé wē.

³⁶ † Elizi Geazi sísi a òè: Sunεŭ nεpi sísi. Ké à mò, ò Elizi òè: N n né sé.

³⁷ A gē kùlε aà gbázi à wùlèè, ò à a népi sè bòò.

Anabio gali ble yá

³⁸ Elizi tà Giligali. Goo bee imina kà bùsupiu. Anabio káaaa aà ae, ò a ò a zikenapie: Dàa dite. Do kuu ānabipione.

³⁹ Ké an gbēe gē dopoo welei bua, ò à bò bòbo sē pówa. A a be bòbo kà a ula pai. Ké à sùò, ò wa pàapaa wa kà dou, gbēe dō lá a deo.

⁴⁰ Ké wà dopi dà gbépiōne aa pòbledò, ké aa íε, aa wiilè aa mè: Lua gbé, ga ku dàapiue. † aai fō blèo.

⁴¹ † Elizi mè: A pēeti sé mòò. † a dà kà dàapiu à mè: Dāné aa ble. † pōvāipi làa dàapiu.

⁴² Gbēe bò Baali Salisa à mò Lua gbépie ní pēe pó wa kè ní pówen séiao mèn bao ní mase dafuo. † Elizi mè: Kpa gbépiowa aa só.

⁴³ † aà zikena aà là à mè: Gbépio gbēon basooe, kpelewa má bee dilenéi? A wèwà à mè: Kpamá aa só, asa Dii mè aa soe, a kīni i ea gō.

⁴⁴ † a diléné aa sò a kīni gō lá Dii òwa.

5

Naama gbágbāa ní a kusuo

† 4:35 1Kia 17.21

¹ Naama mé Siliò kía zīgṣṣṣ dṣaana ũ. A beεε ví a diiε mé tṣdeε, asa aà sabai Dii tò Siliò zìblè. Nεgṣnaε zì guu, ṣ kusu aà lè.

² Gṣṣ pṣ Sili zīgṣṣ gbāamṣnedeṣ gè Isaili bùsuu yāa, aa nenṣnaε kù, ṣ à gṣ Naama na zíkεna ũ.

³ Ǿ nenṣnapi ò a diipie: Tó n zá gè ānabi pṣ kú Samali kíi lé, ānabipi a aà gbágbā ní a kusuoe.

⁴ Ǿ Naama gè kí kíi à mè: Wéndia pṣ bṣ Isaili bùsuu ò kéwa kéwa.

⁵ Ǿ Siliò kía mè: Fεε gé. Má lákē Isailiò kíaε. Ǿ Naama ānusu nāaa kiloo òaa do ní basoplaò ní vuao kiloo bàaṣkwi ní uladaṣ mèn kwi.

⁶ A gè ní taala pṣ kí kē Isailiò kíaεpio ɔ. Lápi guu kí mè: Ma lée bee kpāsāne ní ma ìwa Naamao, ké ñ e ñ aà gbágbāmεε ní a kusuoe.

⁷ Ké Isailiò kía lápi kyokè, à a ulada ga kè à mè: Luan ma ũ ké mà to gbé ga ge mà to gbé àṣ aafiaa? Bóyāi à gbépi gbàεa mà aà gbágbā ní a kusuoi? A gwa à gwae, àε ma léwεε fá!

⁸ Ké Lua gbé Elizi mà Isailiò kía a ulada ga kè, à lékpāsākèè à mè: Bóyāi n n ulada gà ní kèi? To gbépi mṣ ma kíi, iṣ dṣ ké ānabi ku Isaili bùsuu.

⁹ Ǿ Naama gè a sṣgou, à gè zè Elizi kpé kpeεε.

¹⁰ Ǿ Elizi gbé zìwà à mè: Ge ñ nzia kpále Yuudē íu gēn soplá, n me i εa su a gbεu wásawasa.

¹¹ Ǿ Naama pṣ pà, àε tá à mè: Máε e a bṣ a kpéu à mṣ ze ma aε, i Dii a Lua sísi, i ṣdṣṣmala, ma kusupi i láaεa?

¹² Damasi swaṣ Abana ní Faapaao í maa de Isaili swaṣ íao lé? Má fṣ mà azia kpálekpaleu we mà gṣ wásawasao lé? Ǿ à èa ní pṣfṣ, àε tá.

13 Ǿ aà ìwao sàaàzi aa mè: Baa, tó ànabipi yá zì'ù dànɛ yáa, níyɔ keo lé? Lá a ònɛ n nziá kpále íu, ní gɔ wásawasa, bee mé a n fua?

14 Ǿ à gè azia kpàlekpalɛ Yuudɛ íu e gɛn soplá lá Lua gbépi òèwa. Ǿ aà mɛ èa sù a gbɛu wásawasa lán èwaasonawa.*

15 Ǿ Naama ní a ìwao èa gè Lua gbépi kíi mpii, à zè aà aɛ à mè: Má dɔ sa ké diie ku guei dúnia guuo, sema Isaili bùsuu bàasio. Gba pɔ mapi n zòblena ma m̀òɛ bee sí.

16 Ǿ Elizi mè: N Dii pɔ mi zíkɛè kuaò má sio. Naama nàewà aà sí, ní beeo à gí síi.

17 Ǿ Naama mè: Tó ni sio, mapi n zòblena ma gba zé mà bùsu sɛ sɔbaon aso pla, asa má sa'o dii pàlewa lo, sema Dii.

18 Dii sùuukɛmanɔ ní yáɛ beeo. Tó ma kía gè kúlei Limɔɛ a kpéu mé ma gɛ aà kpái, tó ma kuleaàno Limɔ kpépiu, Dii lí sùuukɛmanɔ ní yápio.

19 Ǿ Elizi òè: Ka bɛ aafia!

Ké à dàzɛu, à táa'ò yɔɔ,

20 ɔ Lua gbé Elizipi zíkɛna Geazi làasookè à mè: Ma dii tò Sili gbé Naamapi lé tá pã, i pɔ pɔ à m̀òɛ sio. N Dii kuaò má péleaàzi mà pɔɛ siwàɛ.

21 Ǿ Geazi pèlɛ Naamazi. Ké Naama è a té ní kpe ní bao, ɔ à b̀ò a s̀gou, àlɛ aà dá. Ké à kà, ɔ Naama aà là à mè: Aafiaa?

22 A wèwà à mè: Aafiaɛ. Ma dii mé ma zima, à mè ànabio gáli èwaaso gbɛɔn plaɛ mé b̀ò Èflaiũ buio bùsu gusiɛideu aa mò a kíi tia. N ní gba ánuɛu kiloo bla ní uladao mèn pla.

* 5:14 Luk 4.27

8 Siliò kía fèlè Isailiòwa ní zìo. A lèkpààí ní a ìwao, ò a ònè gu pò á bòokpau.

9 Ǿ Lua gbépi lékpàsákè Isailiò kíaε à mè aàò gupi d́á, asu gèao, asa Siliò lé mó weε.

10 Ǿ Isailiò kía gbéò zì gu pò Lua gbépi a yá'òεpiu. Màa Elizi Ìò lèdawà m̀òòm̀ò, ò ì to wàò gupio d́á.

11 Ǿ Siliò kía pò pà yápi musu. A a ìwao kàaa, ò à ní lá à mè: Wá gbé kpele mé de Isailiò kía gbé ùi? A omεε.

12 Aà ìwapiò do wèwà à mè: Ma dii kí, i ke wá gbèéá aà gbé no. Isailiò bùsu ànabi Elizi mé ì yá pò ní o za n kpea dau siu Isailiò kíaε.

13 Ǿ kíapi mè: A ge aà weεε gu pò a kuu, mí gbéò zì aà kúí. Ǿ wa òè: A ku Dotaniε.

14 Ǿ kía zìg̀òò gbàε we dasidasi ní s̀òdeò ní zikas̀goò. Aa gè we gwāasina, aa Ìia wélepizi.

15 Ké Lua gbépi zikena fèlè káaukaau, à gè bíí kpe, ò à zìg̀pio è liaa wélei ní s̀òdeò ní zikas̀goò. Ǿ a ò Elizipie: O'ò dii, wá ke kpelewa ní?

16 A wèwà à mè: Nsu to vía n kũo. Gbé pò kúwanòò dasi de gbé pò kúrínòòla.

17 Ǿ Elizi wabikè à mè: Dii, ò aà wé kèè. Ǿ Dii zikenapi wé kèè. Ké à gugwà Ìò, ò à s̀òdeò ní s̀ògo tedeo è liaa Elizizi, aa Ìi s̀is̀ipia.

18 Ké Siliò lé mó Elizi kúí, ò à wabikè Diiwa à mè: To gbépio v̀lakũ. Ǿ Dii tò aa v̀lakù lá Elizi a wabikèwawa.

19 Ǿ Elizi ò Siliò zìg̀pioε: Zéε bee no! Wéleε bee no! A temazi, mí géánò gbé pò ále weεε kúí. Ǿ à gèrínò Samali.

20 Ké aa gè wélepiu, ɔ Elizi m̀è: Dii, ǹ ní wé wèné sa. Ké Dii ní wé wèné, aa gugwà aa è Samali wa kuu.

21 Ké Isailiò kía ní é, à Elizi là à m̀è: Mà ní dèdè yà? Baa, mà ní dèdèa?

22 Ǿ Elizi wèwà à m̀è: Nsu ǹ ní dèdèo. Ni gbé pò ǹ ní kùkù zilauro dèdè yà? Pèe kpámá aa só, í kpámá aa mi, aai gbasa tá ní diiwa.

23 Ǿ kí blesakèné, aa pògbè aa imi, ɔ aa ní gbáe, aa tà ní diiwa. A gbèa Sili zìgɔ gbāamɔnedeo i ea m̀o síi Isaili b̀usu lo.

Siliò koez̄sa Samalizi

24 Gɔɔpla gbèa Siliò kí Benadada a zìgɔ kàaa píi, ɔ aa m̀ò koez̄ò Samalizi.

25 Ǿ nɔana gbāak̀ Samali wéleu. Wà koez̄òní e wàle zaa in mi yia ánuusu kiloo do, felenguulu gbò zaa néna le do s̄ ánuusu ɔwat̄e so.

26 Ké Isailiò kía be bíi musu, ɔ nɔee wiilèwà à m̀è: Ma dii kí, ma suaba.

27 Ǿ kipi òè: Tó Dii i n suabao, má e mà n suaba má ní? Pówengbèk̀i ge v̄eefèk̀i pɔe v̄ie?

28 Ǿ à èa aà là à m̀è: Bóme n lei? Ǿ nɔepi wèwà à m̀è: Nɔee mé òmèe mà mó ní ma neḡo wà so gbā, zia s̄ wí a pò só.

29 Ǿ wa ma né f̀uukè wá sò. Ké gu d̀ò, ɔ má òè aà mó ní a pò só s̄ wà só,* asi za gɔɔ bee à a pò ùle k̀è.

30 Ké kí nɔepi yāmà, à a ulada ga k̀è. Lá a be bíi musu màa, ké wà wesè wà aà gwà, wa è a ulakaso daa a uladapi z̄e.

31 Ǿ kí m̀è: Tó mi Safata né Elizi mi z̄o gbāo, Lua yāpāsikeme e b̀èb̀èe.

* 6:29 Iko 28.53-57

³² Elizi zõlea a kpéu ní gbězõõ. Ǿ kí gbé zì àà dõaa gé Elizi kúie e àò ká. E zínapi àò gé kái we, Ǿ Elizi ò gbězõõpionε à mè: Gbēdenàò gbé zì, àle mó ma mi zõi. A laaika! Tó zínapi kà, à zetaè, ásu to àà gëo. I àà dii kèε kõfi ma dõ àà kpeo lé?

³³ Gõõ pó àle yā'oné, zínapi kà. Ǿ kípi kà à mè: Dii mé yáε bee yīawá, bóyāi ma wé dõaàzi bi?

7

¹ Ǿ Elizi mè: A Dii yāma! A mè zia maa'i wa pēeti yía Samali bíibõleu zaa le do ánuusu õwatē do, pówena zaa le pla sõ ánuusu õwatē do.

² Ǿ kí kwàasi a zāsi Lua gbépiwa à mè: Baa tó Dii loupõõ fì, yápi a kεε? Ǿ Elizipi mè: Nyõ wεsie, kási nýõ e ñ bleo.

Kusude baonakpaa

³ Kusude gbēon síiõ ku bíibõleu. Aa òkõε: Bóyāi wáõ zõlea la e wà ge gagai?

⁴ Tó wa mè wá gē wéle eu, nõana ku we, wá gagae. Tó wa gõ la sõ, ga doupiε. Wà fεle wà ge na Silio bõowa. Tó aa wá tó bēε, wáõ ku. Tó aa wá dedεε sõ, wa gagan we.

⁵ Ǿ aa fεle oosiele, aale gé Silio bõou. Ké aa kà bõo léi, aa è gbēε ku weo.

⁶ Dii tò Sili bõodeõ sõgõõ ní sõõ ní zīgõ dasiõ kía màε, Ǿ aa òkõε, Isailio kía fiabò Iti kíao ní Egipi kíaone aa mõ lélewáε.

⁷ Ǿ aa tilé oosielepi gõõ, aa ní zwãakpeo tò we ní ní sõõ ní ní zàa'inaõ. Aa ní bõo tò we lá a dεwa, aa lèkõwa aa nízia mibõkii wéle.

8 Ké kusudepiò kà bòopiu we, aa gè zwàakrepìò do guu, aa pòblè aa imĩ, ò aa ánuusu ní vuao ní pòkasao sèlè aa gè ùlè. Ké aa èa sù, aa gè zwàakrepè pàleu ló, aa pòò nàaa aa gè ùlè.

9 Ǿ aa òkòè: Yá pò wále kèpi maao. Gbã mé de wà baonakpa, ò wá níleaa? Tó wa nile màa e gu gè dòò, a go a wá gbèè. Wà fèlè gòò wà gè o kibedeòne.

10 Ké aa kà we, aa lezù wéle bíibòledòanaòzi aa mè: Wa gè Siliò bòou, wi gbèè e weo, wi gbèè kía maoo. An sòò ní ní zàa'inaò mé dòdòaa we, mé an zwàakrepè kú ní gbèu gboosai.

11 Ké bíibòledòanapiò lezù aa òné wéleu, ò wà a baokpà kibe ua.

12 Ǿ kí fèlè gwáasina, a ò a íwaòne. Má yá pò Siliò kèwèè oé. Ké aa dõ nòana wá kú gbãa, a yáí ò aa bòlè ní bòou, aa gè ùlè sèu. Aalè e wá bòlè wéleue, wi wá kúkū bée, wi si wéleu.

13 Ǿ aà íwaò do òè: Lá wá Isaili pò wa gòò wa gò leè wà gagae, to wà sò pò gòò se mèn sòo, wí ní zĩ yá pò kèpi gwai.

14 Ǿ aa sògo sè mèn pla ní sòò, ò kí ní gbáè à mè: A gè Sili zìgòò gbesèlè à gwa!

15 Ǿ aa ní gbesèlè e Yuudèi. Aa è ké Siliò tilèè, aa ní pòkasao ní ní gòkèbòò fàaa zé guu we. Ǿ zinapiò èa sù aa yápi síu kíè.

16 Ǿ wà bòlè gè Siliò bòou wà pòò nàaa, ò wàlè pèeti yia zaa lè do ánuusu ówatè do, pówena zaa lè pla ánuusu ówatè do, lá Dii òwa.

17 Kí a kwáasipi dílè bíibòledòana ùè, ò wà òzòwà bòlepiu à gà, lá Lua gbépi dòaa ò gòò pò kí mò aà

bewa.

¹⁸ A kè lá Lua gbépi ò kíewa à m̀è: Wa pówena yía zia maa'i Samali bíiboleu zaa le pla ánuusu owatē do, pēeti zaa le do ánuusu owatē do.

¹⁹ Kí kwàasipi mé a zāsī Lua gbépiwa à m̀è: Baa tó Dii loupoo f̄, yápi a kee? Ǿ Lua gbépi òè: Nyō wesie, kási n̄yō e bleo.

²⁰ Ǿ à kè màa, wà ɔz̄wà bíiboleu, à gà.

8

Kí Sunēū n̄e bua soaaè

¹ Elizi ò n̄e p̄ à aà né v̄pi e aà f̄e ta bùsu p̄leu n̄ a b̄de, i ḡoplake we, asa Dii d̄le n̄ana à ku Isaili bùsuu e w̄e soplae.

² Ǿ n̄epi kè lá Lua gbépi òewa. Aàpi n̄ a b̄de aa ḡe z̄le Filit̄e bùsuu e w̄e sopla.

³ W̄e soplapi ḡbea ɔ à b̄ Filit̄e bùsupiu à s̄, ɔ à ḡe wiilei kíwa a be n̄ a buao yá musu.

⁴ Ḡoo bee kí lé faaibo n̄ Lua gbépi z̄kena Geazio à m̀è: Yāz̄oo p̄ Elizi k̄e dau sium̄e.

⁵ Ḡoo p̄ à le aà ḡevua yā'o kíe, ɔ n̄e p̄ à aà n̄ḡe v̄epi m̀ wiilei kípiwa a be n̄ a buao yá musu. Ǿ Geazi m̀è: Ma dii kí, n̄e p̄ Elizi aà né v̄pin ke.

⁶ Ké kí yápi l̄lawà, ɔ n̄epi yápi siuè. Ǿ kí ò a z̄kenao doe: N̄epi p̄oo soaaè n̄ ble p̄ kè aà buapiu za ḡoo p̄ à f̄e la e à ḡe p̄è gb̄awao.

Azaeli kí Benadada dea

⁷ Elizi ḡe Damasi. Ḡoo bee Silió kí Benadada lé gyák̄e. Ké wa òè Lua gbé m̀ la,

⁸ ɔ kipi ò Azaeli: Pó se gé daiò Lua gbéle n àa gba, ní oè aà Dii lamεε, tó má fele ní gyæ beeo.

⁹ ɔ Azaeli Damasi pɔmaaɔ náaa yiongo aso bla, ɔ à gè daiò Elizile. Ké à kà aà kí à mè: N zòblena Silio kí Benadada mé ma zíma mà n laε, tó a fele ní a gyāo.

¹⁰ ɔ Elizi wèwà à mè: Ge n oè a fele ní beeo, āma Dii òlɔmεε a gaε.

¹¹ ɔ Lua gbépi wεbii Azaeliwa e wí gè aà kù, ɔ Lua gbépi nà ɔɔlɔwa.

¹² ɔ Azaeli aà là à mè: Ma dii, bóyāi níle ɔlɔbi? A wèwà à mè: Ké má vāi pó nýɔ ke Isailiɔne dɔ yāiε. Nýɔ tesɔ ní zegiklɔwa, nýɔ ní èwaasoɔ dede ní fēndao, nýɔ ní néo wíwi, nýɔ ní nɔsindeeo puipui.

¹³ ɔ Azaeli mè: Mapi n zòblena, bóɔn ma ũ mà gbasa yāzɔɔ bee taa kei? ɔ Elizi òè: Dii òlɔmεε, nýɔ gɔ Silio kía ũε.*

¹⁴ Ké à bò Elizi kíi, à èa tà a diiwa. Ké kí yá pó Elizi ò gbèawà, à mè: A òmεε nýɔ fele aafia.

¹⁵ Ké gu dò, Azaeli zwāa gèele se kpàle íu, a kù kí oaa, i wekii eo, à gà. ɔ Azaelipi zòle aà gbεu.

Yudaɔ kí Yeholaū (2Lad 21.2-20)

¹⁶ Isailio kí Ahabu né Yolaū kpalablea wè sɔode guu, Yudaɔ kí Yosafa né Yeholaū nà kpalableawa.

¹⁷ Aà wè baakwi ní plaode guu ɔ à kpalablè, à zòle báawa Yelusaleū wè swaaɔε.

¹⁸ A zè ní Isaili kíaɔ yākeao lán Ahabu beɔɔwaε, asa à Ahabu nenɔε sè nɔ ũε, ɔ à yá pó Dii yeio kè.

¹⁹ N beeo Dii i we Yudaɔ tòlɔzòo a zòblena Davidi yái, asa à lεgbèè à mè aà bui filia aɔ dɔ ɔɔpiiε.†

* 8:13 1Kia 19.15 † 8:19 1Kia 11.36

20 Yeholaūpi kpalablegɔɔ ɔ Eɔbũɔ nízia sí Yudaɔwa‡ aa nízia kía kpà.

21 Ké Yeholaū gè Saii ní a zikasɔgoɔ pii, ɔ Eɔbũɔ líaaàzi ní a sógodeɔ. A fèle ní kēaa gwāasina à tà, ɔ aà zígɔɔ bàalè tà bε.

22 Eɔbũɔ nízia sí Yudaɔwa e ní a gbão. Goo bee Libenadeɔ nízia sí Yudaɔwa sɔ.

23 Yeholaū yá kiniɔ ní yá pɔ a kèò pii kú Yuda kíaɔ ladau.

24 Yeholaū gá, wà aà mia kpàkɔi ní a deziɔ Davidi wéleu, ɔ aà né Aazia zòle aà gbεu.

Yudaɔ kí Aazia (2Lad 22.1-6)

25 Isailiɔ kí Ahabu né Yolaū kpalablea wè kuεplade guu ɔ Yudaɔ kí Yeholaūpi né Aazia nà kpalableawa.

26 Aà wè bao ní plaode guu ɔ à kpalablè, à zòle báawa Yelusaleū wè doe. Aà da tón Atalia, Isailiɔ kí ɔmeli tɔūnaε.

27 Aazia zè ní Ahabu bεdeɔ yākeaoε, à yá pɔ Dii yeio kè lán Ahabu bεdeɔwa, asa aà ànsueɔne.

28 A gè nà Ahabu né Yolaūwa, ɔ aale zika ní Siliɔ kí Azaelio sānu Lamɔtu Galada. Ké Siliɔ Yolaū kè'ia,

29 ɔ à èa tà Yezelεε e a bɔpi àɔ laa. ɔ Aazia gè wékpaleiaàzi we.

9

Yehu kpaa Isailiɔ kía ũ

1 Anabi Elizi ānabi gāli gbēε sisi, ɔ a dè: N n ula kāaa n kú, nísi tùuε bee si gεò Lamɔtu Galada.

‡ 8:20 Daa 27.40

2 Tó n ka we, kpáleke Yosafa né Yehu, Nimisi tounazi, ní aà bɔ a gbéɔ guu, ní gēaàno kpéu e kpea.

3 Ní tūupi nísika aà miwa, ní oè Dii mè a aà kpà Isailio kía ũe. Bee gbɛa ní zewē ñ bàale ñ su. Nsu gēgē weo.

4 Ǿ ānabi èwaasopi gè Lamotu Galada.

5 Ké à kà we, à zīgō dɔaana è kále, ɔ à mè: Dɔaana, má yāví mà onɛ. Ǿ Yehu aà là à mè: Wá dé ríe oi? A wèwà à mè: Mmɛ dɔaana.

6 Ké Yehu fɛɛ gè kpéu, ɔ èwaasopi nísikà aà miwa à mè: Dii Isailio Lua mè a n kpa a gbé Isailio kía ũe.*

7 Ní Ahabu bɛdeɔ dɛdɛ, Dii i a zòblena ānabio tɔsiné ní a zòblena pò Zezabeli ní déo píi.

8 Ní Ahabu bɛdepiɔ dɛdɛ zɔɔ ní wéɛo píi. An gōɛɛ su gō Isaili bùsuuo,

9 Ahabu ua i gō lán Nɛba né Yeloboaũ uawa, lán Ahia né Baasa uawa.

10 Gbɛɔ Zezabeli gɛ so Yezɛɛɛ bíi kpeɛ,† gbɛɛ a aà vío. Ǿ ānabipi zewē, à tilè.

11 Ké Yehu bò gè a dɔaana deɔ kii, ɔ aa aà là aa mè: Bóyāí! andepi m̀di n kii? A wè má à mè: A gbépi dō, yābɔɛnaɛ.

12 Ǿ aa mè: Egeɛ! Owēɛ. Ǿ à mè: Yá pò a òmɛɛn ke: A mè Dii mè a ma kpa Isailio kía ũe.

13 Ǿ an baade kè kpakpa à a ulada sɛ kàɛ aà zíɛ dɛdɛkiiwa, ɔ aa kuupè aa mè: Yehu mé kí ũ.

14 Ǿ Yehu lɛkpaaí ní gbéɔ Yolaũzi. A mo lè kí Yolaũpi ní Isailio píi lé gí ní Lamotu Galadaoɛ, ɔ aale zika ní Silio kí Azaelio.

* 9:6 1Kia 19.16 † 9:10 1Kia 21.23

15 Ké Siliò aà kè'ia, ò à èa tà Yezelée e à gbágbã. Ǿ Yehu ò a gbépiòne: Tó a zemanòe, ásu to gbèe bò wéleu à ge yápi baokpa Yezeléeo.

16 Ǿ Yehu gè a sógou à gè Yezelée. Yolaũ wúlea we, Yudaò kí Aazia ku we lo, à gè wékpaleiaàzie.

17 Ké gudōana pò kú Yezelée kalanga musu Yehu è ní a gbéò, aale mó, ò à wiilè à mè: Ma gbéò è, aale mó. Ǿ Yolaũ mè: Sòde gbae aà ge dañle, aà ní la tó aafia aale mó.

18 Ǿ sòde bò gè Yehu lè à mè: Kí mè aafia níle móa? Yehu wèwà à mè: N bàa ũma ní aafiaoi? Mò òyò temazi. Ǿ gudōanapi mè: Zinapi ní lé, kási i ea sùo.

19 Ǿ kí sòde plaade gbàe lo. Ké à ní lé, à mè: Kí mè aafia níle móa? Ǿ Yehu wèwà à mè: N bàa ũma ní aafiaoi? Mò òyò temazi.

20 Ǿ gudōanapi mè: A ní lé, kási i ea sù sòo. Gbépi gofia de lán Nimisi tōuna Yehuwae, ì gó baa lán ìandewae.

21 Ǿ kí Yolaũpi mè: Gó dómee sòone! Ké wa dèè, ò aa bò wéleu ní Yudaò kí Aaziaò, baade ní a sógoo, aale gé dai Yehule. Ǿ aa kpàaũ Yezelée gbé Naboti pò wa dè yãa bua.

22 Ké Yolaũ wesì Yehule, ò à aà là à mè: Yehu, aafia níle móa? A wèwà à mè: Lá n da Zezabeli gbásíkèa táaò yá musu ní aà pòdaa gbéòwao lìgua, aafia ku máe?

23 Ké Yolaũ liaa àle bàale, ò à lezù Aaziazi à mè: Bònkpeyãe Aazia!

24 Ǿ Yehu a sá kà à Yolaũ pà a káafala zānguo. Kapi gè aà sò kù, ò à kè a sógou yòge.

25 Ǿ Yehu ò a zigò bade Bidekaae: N aà ge se zu Yezelée gbé Naboti bua we, asa yá dòmagu. Ké

wá kú sǎgo guu sǎnu yǎa wá pla, wá té aà mae Ahabuzi, ǝ Dii àsi'ò aà yǎ musu à mè

26 a Naboti ní a néo dea è. Bua la ǝ á Naboti pò tǝsiuè. A yǎi tò n aà ge se vǝaa bua we lá Dii òwa.‡

27 Ké Yuda ǝ kí Aazia è màa, ǝ à pèle Betagǎ zéu ní bao. ǝ Yehu pèleaàzi à mè: A aà de sǝe. ǝ wà aà pà a sǎgo guu gǝo pò àle Guu sǝsǝ kǝ Ibleaũ sae. ǝ à ní ké à tà Megido, we à gàu.

28 Aà iwao aà ge se dà sǎgo guu aa tàò Yelusaleũ, ǝ aa aà mia kpàkǝi ní a deziò Davidi wéleu.

29 Za Ahabu né Yolaũ kpalablea wè kuedode guu, ǝ Aaziapi gò Yuda ǝ kía ũ.

Zezebeli gaa

30 Ké Yehu mò Yezelee, Zezebeli a baomà, ǝ à kio kà à a miká kèke. Za bíi kpèdiakǝa fenentiu ǝ àle zǝle gwa.

31 Ké Yehu gè bíiboleu, ǝ Zezebeli mè: N ke doũ ní Zimlio, n n dii dè. Aafia n mǝ laa?

32 Ké Yehu wesè musu, à fenentiu gwà, ǝ à mè: Déme zèmanǝi? Déme kú wei? Ké kibe zǝkena gbèon pla ge àaǝo mò zǝle gwà fenentiu,

33 ǝ Yehu òné: A ǝzǝaàzi. Ké aa ǝzǝaàzi, à lèle, ǝ Yehu lé aà tòǝompa ní a sǎgoo e aà au fǎ gǝwa ní sǝo.

34 Ké Yehu gè kibe, à pòblè à imǝ, ǝ à mè: Baa ké nǝepiá láaipǝe, wà aà vǝ, asa kíabuiè.

35 Ké wà gè aà séi wà vǝ, wi pǝe eo, sema aà miwa ní aà gbálaǝ ní aà ǝlaǝ bàasio.

‡ 9:26 1Kia 21.19

36 Ǿ wà èa ge ò Yehue, ̄ à m̀: Yá pó Dii dà a zòblena Tisebe gbé Eliae a òn we, à m̀: Gbẽo Zezabeli me so Yezelɛɛ bíi kpeɛ. §

37 Zezabeli ge a ḡo fáaaa tɔɔle lán pɔtuɔ gbõwa Yezelɛɛ bíi kpeɛ. Gbẽe a e me Zezabelin keo.

10

Yehu Ahabu buio dede

1 Ahabu buio ku Samali ḡɔɔ ũ gbẽɔn bàaɔkwi. Ǿ Yehu lakɛ a kpàsá Samali kíaɔne ní gbẽz̄ɔɔ ní gbé pó lé yáda Ahabu néɔneɔ à m̀:

2 Tó láe bee á lé, lá á dii Ahabu buio kúánɔ, mé á s̄s̄goɔ v̄í ní s̄s̄o ní w̄éle bíideo ní ḡɔkeɔɔ,

3 à á dii né pó kèé maa wásawasa kpá aà mae kpalau, í z̄ika á diipi bedɔne.

4 Ǿ iwáa pásí kà ní pɔa aa m̀: Lá kía gbẽɔn plaɔ i f̄o ḡiè, wá f̄o ḡiè kpelewa ni?

5 Ǿ kibɛ ziaa ní w̄éle dɔaanao ní gbẽz̄ɔɔ ní yádanɛdepiɔ gbé z̄i Yehuwa aa m̀: N zòblenaɔn wá ũ. Yá pó ní òw̄ɛɛ píi, wá keɛ. Wá gbẽe kpa kpalauo. Ke lá à kène maawa.

6 Ǿ Yehu lá p̄ale k̄éné à m̀: Tó a zɛmano, ále ma yámaɛ, à á dii Ahabu buipio mi z̄z̄z̄, í m̄omɛɛ Yezelɛɛ zia maa'i.

Kía népio s̄o aa gbẽɔn bàaɔkwiɛ, aa kú ní w̄éle gbẽz̄ɔɔ pó lé ní tòlokeɔ.

7 Ké lápi kà, ̄ aa kíabui gbẽɔn bàaɔkwipio k̄uk̄u aa ní dede píi, ̄ aa ní mio kàka gbíu aa kpàsáè Yezelɛɛ.

8 Ké z̄inapi kà, ̄ a ò Yehue: Wà mò ní kíabuipio mio ke. Ǿ Yehu m̀ wà kále bíibɔleu leɛ pla e kɔɔ.

9 Ké gu d̀̀, ̄ Yehu b̀̀ gè zè gbé̄́o ae à m̀̀: Apio á yáe vío, máme ma b̀̀ ma dii kpe ma aà d̀̀, áma mi gbé̄́pio dedeo.

10 Ao d̄̄ sa ké àsi p̀̀ Dii ò Ahabu bedeo yá musu, a kee a léle p̄̄o. Dii yá p̀̀ á dà a z̀̀blena Eliae a ò kè.

11 ̄ Yehu Ahabu bede p̀̀ g̀̀ Yezel̄̄eo d̀̀de p̄̄i ní aà ìwa gb̄̄z̄̄o ní aà gb̄̄nao ní aà sa'ona. I aà gb̄̄e too.*

12 ̄ à f̄̄le dà Samali zéu. Ké à kà s̄̄ad̄̄nao b̀̀okpak̄̄i,

13 ̄ à kp̄̄aā̄ ní Yudā̄o kí Aazia daeo à ní lá à m̀̀: Deon á ùi? Aa wèwà aa m̀̀: Aazia daeon wá ù, wa m̀̀ f̀̀kpai kí Yolā̄u bedeowae ní aà da Zezabeli bedeo.

14 ̄ Yehu ò a gb̄̄̄ne: A ní k̀̀k̀̀ b̄̄e! ̄ aa ní k̀̀k̀̀ aa ní dede b̀̀opiu l̀̀ sae. Aa gb̄̄̄n bla ní plaoe, an gb̄̄e i b̀̀o.

15 Ké à b̀̀ we, à kp̄̄aā̄ ní Lekabu né Yonadabuo, àle mó daiale. ̄ Yehu aà là à m̀̀: N s̄̄ kua lá ma s̄̄ kumawaa? Yonadabu wèwà à m̀̀: Ao! ̄ Yehu m̀̀: Lá màae, ̀̀mazi. Ké à ̀̀d̀̀ Yehuzi, ̄ Yehu aà k̀̀ g̀̀aàno a s̀̀go guu.

16 Yehu m̀̀: Wà gé s̄̄nu, ní áia p̀̀ má ví ní Dii yá o e.

17 Ké Yehu kà Samali, à Ahabu bui p̀̀ g̀̀ weo d̀̀de mío. A ní t̀̀b̀z̀̀ lá Dii dà Eliae a òwa.

Yehu Baali z̀̀blena dedea

18 Yehu gb̄̄̄ k̄̄aa p̄̄i, ̄ a òné: Ahabu z̀̀blè Baalī̄e ỳ̀onnoe, ma Yehu má z̀̀bleè maamaae.

19 Baalideo s̄̄sim̄̄e p̄̄i ní aà z̀̀blenao ní aà gb̀̀gbanao p̄̄i. An gb̄̄e su ḡ̄i móio, má ye sa z̀̀o o

* 10:11 Ozee 1.4

Baaliwae. Gbé pò gí mói à gàe. Yehu lé ònòkené, ké à e Baali zòblenapio midεε.

²⁰ Ǿ à mè: A dikpe dilε Baali pò ũ. Ǿ wà a kpàwakè.

²¹ A lékpāsākè Isaili būsuu píi, Ǿ Baali zòblenao mò píi, an gbēe i gōo. Ké aa gè Baali kpéu, aa kpépi pà páupāu, gbápelekíi kuo.

²² Ǿ Yehu ò kpépi ula'ulεnaε: Bole ní ulao Baali zòblenaoε nípii. Ǿ à b̀lené ní ulapio.

²³ Yehu ní Lekabu né Yonadabuo gè Baali kpéu, Ǿ Yehupi ò Baali zòblenapioε: A wεpā gbéola à ní gwa maama, ké Dii zòblenao su aao kúána lao, sema á Baali zòblenao átēε.

²⁴ Ǿ Yehu ní Yonadabuo gè sa'oi. A mo lè Yehu gbéó kále baasi gbēon basiiō. A òné yāa, tó an gbēe tò gbé pò àle ní nané ní ɔzi do piliwa, aà wēni gè yáue.

²⁵ Ké Yehu sa pò wí a pò káteu à tékū ò a làa, Ǿ a ò dɔaio ní zigō badepioε: A gē à ní dede! Asu to an gbēe piliwáo. Ké aa ní dede ní fēndao, aa ní geo kòle baasi, Ǿ aa gè Baalizi kpea.

²⁶ Aa Baali kpé lipεleo sèle b̀òò aa tesòwà,

²⁷ Ǿ aa Baali gbε bíle, aa aà kpé gbòo, Ǿ wà gupi díle bíikpekekíi ũ e ní a gbāo.

²⁸ Maa Yehu Baali gbagbaa m̀ide Isaili būsuu.

²⁹ N beeo i ɔbole duuna pò Nεba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo, a te vua gáaena pò kú Beteli ní Dāoziε.†

³⁰ Dii òè: Lá n yākè maa, n yá pò má yei kè, ní kè Ahabu bedεoε lá ma zεòwa, n bui ao kpaá Isaili kpalau e ní s̀kpaεwae.

† 10:29 1Kia 12.28-30

³¹ Kásile Yehu i ze ní Dii Isailio Lua ikoyãoo, i laaidɔwà ní nòsemendooo. I ɔbole duuna pò Yeloboau Isailio dà a keau guuo.

³² Goo bee Dii tò Isaili bùsu nà laoawa. Azaeli gbãablè Isaili bùsu

³³ pò kú Yuudē gukpe oiwa pii za Aloee pò kú Aano swadɔɔi e Galada ní Basana bùsuo. Gada buio ní Lubeni buio ní Manase buio ku we.

³⁴ Yehu yá kɔni pò a kèɔ ku Isaili kíaɔ ladau ní aà negɔnkɛyãɔ pii.

³⁵ Yehu gà, wà aà vɛ Samali, ɔ aà né Yoaaza zɔle aà gbɛu.

³⁶ Yehu zɔle Samali Isailio kía ũ wè baakwi pla-saie.

11

Yoasi ní a dazi Ataliao (2Lad 22.10-23.21)

¹ Ké Aazia da Atalia è a né Aaziapi gà, ɔ à fɛle lé kíabuiɔ dede pii.

² ɔ kí Yeholaũ nenɔe Yoseba, Aazia dāe, Aazia né Yoasi sè ní sae kiane pò wàle ní dedeɔ guu. A aà ùle Ataliae kpea pò liio kálɛau ní nɔe pò lé yó kpawào sãnu, ɔ wi e aà dèo.

³ Népi gè ulɛa Dii kpéu ní a gwanapio e wè soolo. Goo bee Atalia mé Yuda bùsu kía ũ.

⁴ A wè soplade guu ɔ sa'onkia Yoiada kibe dɔai badeɔ ní zígɔ badeɔ sisi, ɔ wà mɔrɔnɔ aà kɔi Dii ua. ɔ à yáyèrɔnɔ a tò aa legbè Dii ua we, ɔ à kía negɔepi òlɔné.

⁵ ɔ à yādilené à mè: Yá pò áli ken ke: Tó a mɔ gudɔai kámabogɔɔzi, á gáli séia aɔ kibe dɔa,

6 á gāli plaade s̄o Suu Bole, á gāli àaõde io bole p̄o kú d̄oaiõ kpe d̄sa.

7 A gāli pla p̄o lé kāmabo kāmaboḡoziõ io né kíapi d̄sa Dii ua.

8 A liaaazi á baade ní a ḡok̄eb̄oõ k̄ua. Gb̄é p̄o sù s̄oázi, à aà de. Aõ te kípizi gu p̄o àle géu píi.

9 Zīḡõ badeõ k̄è lá sa'onkia Yoiada ònéwa. An baade a gb̄éõ s̄è ḡèr̄n̄õ Yoiada kíi, gb̄é p̄o lé kāmaboõ ní gb̄é p̄o lé m̄õ ní leũk̄pak̄eio píi.

10 Ǿ Yoiada kí Davidi s̄õnaõ ní aà s̄engbao p̄o kú Dii kp̄eũõ kp̄à zīḡõ badepiõwa.

11 Ǿ d̄oaiõ m̄ò aa k̄ale Dii kp̄é ní sa'ok̄iio kp̄eele, sea za Dii kp̄épi õplaa oi e a zee oi, baade ní a ḡok̄eb̄oõ k̄ua, k̄é aao né kíapi d̄saò.

12 Ǿ Yoiada b̄ò ní kía neḡõepio à kía fua kp̄àè, à ikoyā lá kp̄awà. Ké wà n̄isikà aà miwa wà aà kp̄à kía ũ, õ wà õtaalè wà wiilè wà m̄è: Lua kí d̄õ ní aafiao!

13 Ké Atalia d̄oaiõ ní gb̄é k̄iniõ kíapi mà, õ à f̄ele ḡè ní kíi Dii ua.

14 Ké à wezù, à k̄ipi è zea m̄õpele sae lá w̄i k̄ewa. Zīḡõ badeõ ní k̄aaep̄enaõ zea aà sae, mé gb̄épii lé p̄onake, aale k̄aaepe. Ǿ Atalia a p̄ok̄asaõ ga k̄è à wii p̄àle à m̄è: Wà b̄ò ma kp̄ee! Wà b̄ò ma kp̄ee!

15 Ǿ sa'onkia Yoiada ò zīḡõ badepiõne: A n̄õepi se b̄oaaõ b̄aasi, í gb̄é p̄o b̄ò teaaziõ dede ní f̄endaõ. Asa à m̄è wasu aà de Dii uaõe.

16 Goo p̄o n̄õepi kà kibe bole p̄o s̄õõ ì ḡeũ zéu, õ wà õp̄elèwà, we wà aà d̄eu.

17 Yoiada tò kí ní gb̄éõ ledouk̄è ní Diio nípii, k̄é aa e wàõ de Diipi gb̄éõ ũ yái. A tò kí ní gb̄éõ ledouk̄è ní k̄õ

lò.

¹⁸ Ǿ wà gè Baali kpé gbòò, aa a gbagbakíio ní a táao wíwi kélekele, Ǿ aa Baali gbàgbana Matā dè gbagbakíipio sae.

Yoiadapi Dii kpé nà gudōanaone ní ǒzì,

¹⁹ Ǿ à zīgō badeo sè ní dōaio ní gbé kīnio píi, aa b̀ Dii kpéu ní kíapio, aa kibe b̀le p̀o dōaio ì gēu zé sè. Ké aa kà kibe, Ǿ kipi z̀le ǵinaa,

²⁰ Ǿ b̀supi gbépii p̀o k̀ena, mé wéle g̀ò yákelesai. Lá wà Atalia dè ní f̀endaio kiben we.

12

Yoasi Dii kpé kekea (2Lad 24.1-14, 23-27)

¹ Yoasi kpalablè a wè soplade guue.

² A g̀ò kía ũ Yehu kpalablea wè soplade guu, Ǿ à z̀le kpalau Yelusaleũ wè bla. Aà da tón Zibia, Beeseba noee.

³ Goo p̀o sa'onkia Yoiada ledà Yoasiwa, Yoasipi yá p̀o maa Diie kè.

⁴ Kási i guleŝi p̀o wa b̀o daaio, wí gi wàò sa'o we, wàò tulaletikatea wee.

⁵ Yoasi ò sa'onane: A ōa p̀o wà m̀ò Dii kpéu káaa, naoke'ōa ní t̀omabo'ōao ní ōa p̀o wí m̀ò Dii kpéu ní p̀eãwao píi.

⁶ Sa'onao lí ōapi si osinaowa, wi Dii kpé guyaaao kekeò.

⁷ Kási e Yoasi kpalablea wè bao ní àaōode guu, sa'onao i Dii kpé guyaaao kekeo,

⁸ Ǿ kí Yoasi sa'onkia Yoiada s̀isi ní sa'onao píi, à ní lá à mè: Bóyāi ále Dii kpé guyaaao kekeo ni? Asu ōa si osinaowa lo. Ali tó wà Dii kpé guyaaao kekeò.

9 Ǿ sa'onao wèi, aai ǿasi gbéowa loo. Aame wa Dii kpé guyaaao kekéo.

10 Ǿ sa'onkia Yoiada kpagolo sè à a né fǿ, ǿ a díle sa'okii sae Dii kpé kpele oplaa oi. Ǿ sa'ona pó lé kpé zé dǿao ì ǿa pó wà mǽò Dii ua kau we pii.

11 Tó aa è kpagolopi ǿa zǿokù, ǿ kí lakēna ní sa'onkiao ì nao, aai káka bǿniu.

12 Aaí ǿa pó wa yǽpi na gbé pó wà Dii kpé zǿ dǿnǽone ní zǿi, ǿ aai fiabodò li'ǿnaone ní kpedonaó

13 ní gǿbonao ní gbè'ǿnao. Ǿ aa lí ní gbè ǿao lùluò lo, ké wà Dii kpé guyaaao kekédò yáí ní kpékekea zǿ páleo pii.

14 Wi Dii kpé ǿnusu tao pí ní ǿa pó wà mǽò Dii uapioo, ge filia tǽdeboó ge au'eleboó ge kǿaeo ge vua pǽo ge ǿnusu pǽo.

15 Dii kpékekenaó ǿ wà fiabdoné.

16 Gbé pó aa ǿapi kpámá aa fiabo zǿkenaoneo, aali ní lala ǿapi yá musuo, asa gbépióá náaideone.

17 Ǿa pó wa kpà tǽae fiaboboó ge duun awakpabo ũ, wǿli gǽò Dii kpéuo. Sa'onao pǽe.

18 Goo bee Silió kí Azaeli gè lèle Gatawa, ǿ à èa lé mó lélei Yelusaleŭwa lo.

19 Ǿ Yudaó kí Yoasi pó pó api ní a dezi Yuda kíao Yosafa ní Yolaño ní Aaziao kpà Diiwaó sèle ní vua pó kú Dii kpé làsuiuo ní a be làsuiuo pii, a kpǽsǽ Azaelié, ǿ Azaeli gò Yelusaleŭla.

20 Yoasi yá kǿnió ní yá pó a kèò pii kú Yuda kíao ladau.

21 Aà ìwaó lekpaǿaǿazi, ǿ aa aà dè Bemilo Sila zéu.

22 Aà denapio tón ke: Simǽata né Yozaba ní Somǽe né Yozabao. Ké Yoasi gà, wà aà mia kpàkǿi ní a dezió

Davidi wéleu, ɔ aà né Amazia zòle aà gbeu.

13

Isailio kí Yoaza

¹ Yudaɔ kí Aazia né Yoasi kpalablea wè bao ní àaɔode guu ɔ Yehu né Yoaza gò Isailio kía ũ, à zòle kpalau Samali wè gèo ní plaoe.

² A yá pò Dii yeio kè à zè ní duuna pò Neba né Yeloboaũ Isailio dà a keauo, i pãaleèo.

³ Ɔ Dii pò pà Isailiozi, à ní ná Silio kí Azaeliè a ɔzi ní a né Benadadao e Yoaza kpalablea léwa.

⁴ Yoaza awakpà Diie, ɔ Dii siaànɔ, asa a è lá Silio kíapi lé Isailio wetã.

⁵ Dii tò aa suabana è, ɔ aa bò Silio ɔzi, ɔ baade ku a ua lá a ziwa.

⁶ Kási aai ɔbɔle duuna pò Neba né Yeloboaũ ní dá a keau guuo, aa zèðe. Asetaati lí gí pélea Samali.

⁷ Yoaza zígɔɔ ye láai, mé i ke sɔde gbèɔn blakwio ní zikasɔgo mèn kwio ní zígɔ kèsede gbèɔn òaasɔsɔ lèe kwio (10.000) bàasio, asa Silio kía ní ké kélekeleè, ɔ aa gò lán bùsuti pò wà ɔzòwàwa.

⁸ Yoaza yá kɔniɔ, yá pò a kèò ní a negɔnkeyãɔ ku Isaili kíaɔ ladau.

⁹ Ké Yoaza gà, ɔ wà aà vɛ Samali, ɔ aà né Yehoasi zòle aà gbeu.

Isailio kí Yehoasi

¹⁰ Yudaɔ kí Yoasi kpalablea wè bla àaɔsaide guu ɔ Yoaza né Yehoasi gò Isailio kía ũ, à zòle kpalau wè gèo ní mènɔoè.

¹¹ A yá pò Dii yeio kè, i ɔbɔle duuna pò Neba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo, à zèðe.

12 Yehoasi yá kini pò a kèò ní a negõnkeyāo ní zì pò a kà ní Yudaò kí Amaziao ku Isaili kíaò ladau.

13 Ké à gà, wà aà mia kpàkõì ní Isaili kíaò Samali, ò Yeloboau zòlè aà gbèu.

Elizi gaa

14 Elizi lé gyāke, a bleo, ò Isailiò kí Yehoasi gè aà lè, àlè óòbè à mè: Baa! Baa! Isaili zikasõgoò ní a sõdeon n ũ.*

15 ☩ Elizi òè: Sá sé ní kaò. Ké a sè,

16 ò Elizi òè: Ka kpa sáa. Ké a kpà sáa, ò Elizi onàna kipi òwa

17 à mè: Gukpe fenenti wě. Ké a wè, ò Elizi mè: Kapi zu. Ké a zù, ò Elizi mè: Dii ziblekan we. Ziblea Siliòwa kaε. Nyò Siliò fu Afeki míomioε.

18 ☩ Elizi mè: Kapiò séle. Ké a sèle, ò Elizi òè: Tòole léò. A lèò gën àaõ, ò à zè.

19 ☩ Lua gbépi pò pàaazi à mè: A maa n tòole léò yāa gën soo ge sooloε, ní zible Siliòwa míomio. Tiasa nýõ ziblemá gën àaõε.

20 Elizi gà, ò wà aà vî.

Ké a wè sù, ò Mòabu gbāamonedeo sî Isaili bùsuu.

21 Goo bee gbéó lé ge víε. Ké aa gbāamonedepio è, ò aa gepi sè zòì Elizi miau. Ké gepi lèle Elizi wáowa, ò à vù à fèle zè.

22 Siliò kí Azaeli Isailiò wetà e Yoaza kpalablea léwaε.

23 ☩ Dii sùuukèrínò à wēnadōné, à ní wegwà a bàa pò kú ní Ablahaũo ní Izaakio ní Yakòbuo yái. I we ní tòbzòò, i ní vūaaò e ní a gbāo.

* 13:14 2Kia 2.12

24 Ké Silió kí Azaeli gà, ɔ àà né Benadada zòlɛ àà gbɛu.

25 Ké Yoaza né Yehoasi zikà ní Azaeli né Benadadapio, à ɛa wéle pó Azaeli sí a mae Yoazawao síwà. Yehoasi ziblèwà gɛn àaɔɛ, ɔ à Isaili wélepíó síwà.

14

Yuda kí Amazia (2Lad 25.1-28)

1 Isailió kí Yoaza né Yehoasi kpalablea wè plaade guu ɔ Yoasi né Amazia gò Yudaó kía ũ.

2 Àà wè baasode guu ɔ à kpalablè, à zòlɛ báawa Yelusaleũ wè baakwi mëndosaie. Àà da tón Yoadā, Yelusaleũ nɔɛɛ.

3 A yá pó Dii yei kè, āma i ka a mae Davidi pówao. A a mae Yoasi ɔlɛsɛɛ wásawasa.

4 Ama i gulesí pó wa bòɔ daaíó, wíɔ sa'o wàɔ tulaletikatɛa we e tiaɛ.

5 Ké à zèdɔ kpalau, ɔ à a íwa pó aa a mae dèɔ dèdɛ sɔ.

6 Lá a ku Mɔizi ikoyā láuwa, i gbèdenapíó néɔ dɛdɛo. Lápi guu Dii mè wasu maeɔ dɛdɛ ní néɔ duuna yáíó, mé wasu néɔ dɛdɛ ní maeɔ duuna yáíó. Baade a ga azía duuna yáíɛ.

7 Amazia mé ziblè ɛdɔũɔwa Guzulɛ Wisideu gbɛɔn àaasɔɔo lɛɛ kwi (10.000). Zipi guu à Sela síu, ɔ à tɔkpàè Yòkeeli e ní a gbāo.

8 Bee gbɛa Amazia gbéɔ zì Isailió kí Yoaza né Yehoasi, Yehu tɔũnawa, a dè: Mɔ wà kɔ le zílau.

9 Isailió kí Yoasi wèwà à mè: Libā bùsu lɛaa lékpāsākè Libā bùsu sɛdɛ líɛ à mè, àà a nenɔɛ kpāsā a néwa, ɔ Libā bùsu wài mò ɔzò lɛaapiwa.

10 N zìblè Èdɔũɔwa, ɔ n nzia sè lesi. N tɔbò, āma n nzia to tɛɛɛ. Tó n sòlè dà, n̄yɔ̄ fua, mpi n̄ Yudaɔ p̄i.

11 Kási Amazia i swáseio, ɔ Yehoasi mò léleiwà. Aa k̄ɔ̄ lè Yuda bùsu wé̄leu Besemesi.

12 Ké Isailiɔ Yudaɔ fù, ɔ Yudaɔ bàalè, baade tà a be.

13 Besemesi we ɔ Yehoasi Amazia kùu à tàò Yelusaleũ. A a b̄i gbòò gàs̄isuu òaa pla za Eflaiũ Bole e Gola Bole.

14 A vua n̄ ánusuo n̄ p̄ó p̄ó kú Dii kpéuɔ n̄ p̄ó p̄ó kú kibe làasiuɔ sèle p̄i, ɔ à gbé̄ɔ kùkù à t̄árn̄ɔ Samali z̄iz̄ɔ̄ ũ.

15 Yehoasi yá k̄ini p̄ó a kèɔ n̄ a neḡɔnkeyãɔ ku Isaili kíaɔ ladau n̄ lá à z̄ikà n̄ Yudaɔ kí Amaziaoo.

16 Ké Yehoasi ḡa, wà aà mia kpàk̄ɔi n̄ Isaili kíaɔ Samali, ɔ aà né Yeloboaũ z̄òle aà gb̄eu.

17 Yudaɔ kí Amazia ku Yehoasi gaa gb̄ea e wè ḡẽoe.

18 Amazia yá k̄iniɔ ku Yuda kíaɔ ladau.

19 Wà lek̄p̄àaiaazi Yelusaleũe, ɔ à bàalè tà Lakisi. ɔ wà gbé̄ɔ gb̄aɛ, aa p̄èleaazi aa aà dè we.

20 ɔ wà aà ge sè n̄ s̄oo wà sùò Yelusaleũ, wà aà mia kpàk̄ɔi n̄ a deziɔ Davidi wé̄leu.

21 ɔ Yudaɔ Uzia kpà kía ũ aà mae Amazia gb̄eu. Uzia wè ḡẽo n̄ m̀̀ndooe.

22 ɔme Elata kèke kàle Yudaɔne a mae gaa gb̄ea.

Isaili ki Yeloboaũ

23 Yudaɔ kí Yoasi né Amazia kpalablea wè ḡẽode guu ɔ Yoasi né Yeloboaũ ḡò Isailiɔ kía ũ Samali, à z̄òle kpalau wè bla n̄ m̀̀ndooe.

24 A yá pᵛ Dii yeio kè, i ɔ̀bɔ̀le duuna pᵛ Nɛba né Yeloboaũ Isailiᵛ dà a keau guuo.

25 Ɔ̀me èa Isailiᵛ bùsu sí za Amata bɔ̀lei e Isia Wisidei, lá Dii Isailiᵛ Lua dà a z̀b̀blena Amitai né Yonasi, * Gatefɛɛ gbéɛ a òwa.

26 Asa Dii è Isailiᵛ lé taasike maamaae, zɔ̀ɔ́ ní wééɔ́ p̄i, mé aa gbèe ví à dɔ̀ríleo.

27 Dii i me á Isailiᵛ tᵛ de dúniauo, ɔ́ à ní suabà Yehoasi né Yeloboaũ sabai.

28 Yeloboaũ yá k̄ini pᵛ a kèɔ́ ní z̄i pᵛ a k̄aᵛ ku Isailiᵛ kíàᵛ ladau ní lá à èa Damasi ní Amatao sí Isailiᵛneɔ.

29 Ké à gá, wà aà mia kpàk̄oi ní a dezi Isaili kíàᵛ, ɔ́ aà né Zakali z̀lɛ aà gbɛu.

15

Yudaᵛ kí Uzia (2Lad 26.1-4, 21-23)

1 Isailiᵛ kí Yeloboaũ kpalablea wè baasɔ́ ní plaode guu Amazia né Uzia gò Yudaᵛ kíà ṽ.

2 Aà wè gèɔ́ ní m̀endoode guu ɔ́ à kpalablè, à z̀lɛ báawa Yelusaleũ wè blakwi ní plaoɛ. Aà da tón Yekolia, Yelusaleũ nɔ̀ɛɛ.

3 A yá pᵛ Dii yei kè lá a mae Amazia kèwae.

4 Ama i gulesi pᵛ wa bòɔ́ daaño, gbéɔ́ ìɔ́ sa'o wàɔ́ tulaletikateɛa we e tiaɛ.

5 Ɔ́ Dii tò kusu aà lè, a víe e à gè gàò. Aà kpé kú adoaɛ, aà né Yotaũ mé kú kibɛ. Ɔ̀me Yudaᵛ d̄aana ṽ.

6 Uzia yá k̄iniᵛ ku Yuda kíàᵛ ladau ní yá pᵛ a kèɔ́ p̄i.

* 14:25 Yon 1.1

7 Ké à gà, * wà aà vì kái ní kíapio Davidi wéleu, ò aà né Yotaũ zòle aà gbèu.

Isailio kí Zakali

8 Yudaò kí Uzia kpalablea wè bla plasaide guu ò Yeloboaũ né Zakali gò Isailio kía ù Samali, à zòle kpalau mò sooloe.

9 A yá pò Dii yeio kè lá a deziò kèwae. I òbòle duuna pò Neba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo.

10 Ǿ Yabesi né Saluũ lekpàaiaazi ní gbéò, à aà dè Ibleaũ, ò à zòle aà gbèu.

11 Zakali yá kiniò ku Isaili kíaò ladau.

12 Maa yá pò Dii ò Yehue kè, à mè aà buiò mé aao Isaili kpalable e à ge pe aà sòkpaewawa.†

Isailio kí Saluũ

13 Yabesi né Saluũ gò kía ù Yudaò kí Uzia kpalablea wè bla mèndosaide guue, à zòle kpalau Samali mò doe.

14 Ké Gadi né Menaèũ bò Tiiza à gè Samali, ò à Yabesi né Saluũpi lè we a dè, ò à zòle aà gbèu.

15 Saluũ yá kiniò ní lé pò a kpàaí ní gbéò Zakalizio ku Isaili kíaò ladau.

16 Menaèũpi bò Tiiza à gè lèle Tifasawa ní gbé pò kú a guuo ní gbé pò kú a bùsuuo pii, asa aa gí zewèièè. Ké à lèlemá, ò à nòsindeò pùipui pii.

Isailio kí Menaèũ

17 Yudaò kí Uzia kpalablea wè bla mèndosaide guu ò Gadi né Menaèũpi gò Isailio kía ù, à zòle kpalau Samali wè kwie.

* 15:7 Isa 6.1 † 15:12 2Kia 10.30

18 A yá pò Dii yeio kè e a wèni léue. I ɔ̀bɔ̀le duuna pò Nèba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo.

19 Ké Asilio kí Pulu sí Isaili b̀usu, ɔ̀ Menaẽũ aà gbà ánuusu tɔ̀nu baakwi ní síiɔ̀, ké Pulupi e ɔ̀dawa, i zedɔ̀ kpalau yáí.

20 Menaẽũ tò Isailio ánusupi fiab̀ò, ɔ̀ ɔ̀deɔ̀ ánuusu kpà ní miwa ɔ̀watẽ blakwikwi Asilio kía pò ũ. ɔ̀ Asilio kíapi èa tà, i ze ní b̀usu weo.

21 Menaẽũ yá kíniɔ̀ ku Isaili kíaɔ̀ ladau ní yá pò a kèɔ̀ píi.

22 Ké à gà, ɔ̀ aà né Pekaia z̀le aà gbɛu.

Isailio kí Pekaia

23 Yudaɔ̀ kí Uzia kpalablea wè blakwide guu ɔ̀ Menaẽũ né Pekaia g̀ Isailio kía ũ, à z̀le kpalau Samali wè plaɛ.

24 A yá pò Dii yeio kè, i ɔ̀bɔ̀le duuna pò Nèba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo.

25 Aà zīgɔ̀ bade Lemalia né Peka lekpaáaàzi ní gbéɔ̀. ɔ̀ à Galada b̀sudeɔ̀ sè gbẽɔ̀n blakwi à sírni kípizi aà zegikí Samali, à aà dè ní Aagobuo ní Alieo, ɔ̀ à z̀le aà gbɛu.

26 Pekaia yá kíniɔ̀ ku Isaili kíaɔ̀ ladau ní yá pò a kèɔ̀ píi.

Isailio kí Peka

27 Yudaɔ̀ kí Uzia kpalablea wè blakwi ní plaode guu ɔ̀ Lemalia né Peka g̀ Isailio kía ũ, à z̀le kpalau Samali wè baoɛ.

28 A yá pò Dii yeio kè, i ɔ̀bɔ̀le duuna pò Nèba né Yeloboaũ Isailio dà a keau guuo.

29 Peka gɔɔ ɔ Asilio kí Pulu mò Iyoni sì ní Abeli Bemaakao ní Yanoao ní Kedesio ní Azooo. A Nefatali bùsu sì lɔ, Galada ní Galileo píi, ɔ à bùsupideɔ kùkù tàrínɔ Asili.

30 Ela né Ozee lekpaafi ní gbéɔ Pekazi, ɔ à aà dè à zòlɛ aà gbɛu Uzia né Yotaũ kpalablea wè baode guu.

31 Peka yá kɔniɔ ku Isaili kíaɔ ladau ní yá pɔ a kèɔ píi.

*Yudaɔ kí Yotaũ
(2Lad 27.1-9)*

32 Isailio kí Lemalia né Peka kpalablea wè plaade guu ɔ Uzia né Yotaũ gò Yudaɔ kía ũ.

33 Aà wè baasode guu ɔ à nà kpalableawa, à zòlɛ kpalau Yelusaleũ wè gèɔ ní mèndooɛ. Aà da tón Yelusa, Zadoki néɛ.

34 A yá pɔ Dii yei kè lá a mae Uzia kèwae.

35 Ama i gulesi pɔ wa bòɔ daafo, wɔ sa'o wò tulaletikateɛa we e tiaɛ. Ɔme Dii ua bɔlɛ pɔ kú musu kèkɛ.

36 Yotaũ yá kɔniɔ ku Yuda kíaɔ ladau ní yá pɔ a kèɔ píi.

37 Gɔɔ bee Dii tò Silio kí Lezini ní Lemalia né Pekao nà léleɛa Yudaɔwawa.

38 Ké Yotaũ gá, wà aà mia kpakɔi ní a deziɔ Davidi wéleu, ɔ aà né Aaza zòlɛ aà gbɛu.

16

*Yudaɔ kí Aaza
(2Lad 28.1-27)*

1 Lemalia né Peka kpalablea wè gèɔ ní plaode guu ɔ Yotaũ né Aaza gò Yudaɔ kía ũ.

2 Àà wè baode guu ò à kpalablè, à zòlè báawa Yelusaleũ wè gèo ní mèndooe. I yá pò Dii a Lua yei ke lá a dezi Davidiwao.

3 A zè ní Isaili kíao yákeaoe. A sa pò wí a pò káteu à tékũ ò ní a negòe se.* A yábèekè, lá bui pò Dii ní yá Isailioneo ì ke yáawa.

4 A sa'ò à tulaletikàtea gulesí pò wa bòowa ní sísio musuo ní lí yèlèeo gbáuo píi.

5 Bee gbèa Silió kí Lezini ní Isailio kí Lemalia né Pèkao mò zíkai Yelusaleũ.† We aa koezòu Aazazi, kási aai fò zìblèwào.

6 Zibeezi Lezini Yudaó yà ní bóle Elata, à èa sìmá, ò Edobũ mò zòlè we e ní a gbáo.

7 O Aaza gbéó zì Asilio kí Puluwa à mè: N zòblenan ma ù, mé n nén ma ù. Mò ò ma bò Silió kía ní Isailio kía pò fèlemanoo zì.

8 Aaza ánuusu ní vua pò kú Dii kpéuo ní a bε láasiuo sèle à Asilio kía gbà a kpàsàè.

9 O Asilio kíapi aà yàmà, à gè lèle Damasiwa a sí. A Lezini dè, ò à tà ní Damasideo Kii.

10 Kí Aaza gè dà Asilio kí Pulupile Damasi. A sa'okíi è we, ò à a taa kè lá guu, a kpàsà sa'ona Uliæ ní a kea tao píi.

11 Sa'ona Ulia sa'okíipi kè lá kí Aaza kpàsàewa wásawasa, à a mìde e kí Aazapi ào gé sui ní Damasio.

12 Ké à sù, à táagbagbakíipi è, ò à sòì à dèdewà.

13 A sa pò wí a pò káteu à tékũ òwà, à pówenti kàwà, à itòlèwà, à sáaukpasa au èlèwà.

* 16:3 Iko 12.31 † 16:5 Isa 7.1

14 Dii gbagbakii pᵛ wa pi ní mᵛgotẽo ku sa'okii dafupi ní Dii kpéᵛo zānguᵛo, ᵛ Aazapi se dīle sa'okii dafupi sae ᵛplaa oi.

15 ᵛ kí Aazapi yādīle sa'ona Uliæ à mè: Nili sa kᵛᵛ pᵛ wī a pᵛ kátēu à tékū o sa'okii zᵛᵛpiwa ní pᵛwenti oosio ní kí sa pᵛ wī a pᵛ kátēu à tékūo ní aà pᵛwenti gbao ní gbéᵛ sa pᵛ wī a pᵛ kátēu à tékūo ní ní pᵛwenti gbao ní í pᵛ aaĩ tᵛléo. Nili sa pᵛ wī a pᵛ kátēu à tékū ní sáaukpasao au élewà. Sa'okii pᵛ wa pi ní mᵛgotẽo sᵛ aᵛ demæe māsokékii ũe.

16 ᵛ sa'ona Uliæ kè lá kí Aaza òewa.

17 Kí Aaza mᵛpᵛpᵛgògò tadibᵛᵛwa à ní tao bùa. A íkakii gò mᵛgotē zuswana pᵛ kú a zíeᵛwa,‡ a dīle gbᵛᵛwa.

18 A kí gīna pᵛ wa bᵛ Dii ua ní aà bᵛle pᵛ kú weo gbòᵛ misiileæ Asiliᵛ kīæ yáí.

19 Aaza yá kīniᵛ ku Yuda kīæ ladau ní yá pᵛ a kèᵛ pii.

20 Aaza gá,§ ᵛ wà aà mia kpàkᵛi ní a deziᵛ Davidi wéleu, ᵛ aà né Ezekia zᵛle aà gbᵛu.

17

Isailiᵛ kī gbᵛzāna Ozee

1 Yudaᵛ kí Aaza kpalablea wè kuεplade guu ᵛ Ela né Ozee gᵛ Isailiᵛ kīæ ũ Samali, à zᵛle kpalau wè kᵛokwiε.

2 A yá pᵛ Dii yeio kè, āma i ke lá Isailiᵛ kīæ pᵛ dᵛaaεᵛ kᵛwao.

3 Asiliᵛ kí Samanasaa mᵛ lᵛlewà, ᵛ Ozee gᵛ aà zᵛblena ũ, àle falubᵛè.

‡ 16:17 1Kia 7.23-29 § 16:20 Isa 14.28

⁴ Ozee gbé̄o zì Egipiò kí Sowa, ò i falu pò ì bò Samanasaae wē n̄ wēo bòè lbo. Ké Samanasaa è Ozee bò a kpe, ò à aà kù à mòkàwà à aà dàkpeu.

⁵ O Samanasaa lèlè Isaili b̀̀suwa píi. Aà gbé̄o mò koezò Samalizi, aa ku we e wè àā.

⁶ Ozee kpalablea wè kēokwide guu ò Samanasaapi Samali s̄i à tà n̄ Isailiò a b̀̀suu, à n̄ kálekale Ala n̄ Gozã pò kú Aboo baao n̄ Mede b̀̀su wé̄lèo guuo.

Isailiò ḡsa z̄l̄z̄o ù n̄ duuna yáí

⁷ Yápi kè màa ké Isailiò duunakè Dii n̄ Lua pò n̄ b̀̀ Egipiò kí Falāo z̄l̄e yáíe. Aa mis̄iile dii páleone,

⁸ aa bui pò Dii n̄ yáné̄o olesè, aa zè n̄ yá pò Isailiò kíaò dànè̄o.

⁹ Aa yá̄d̄oosai d̄ile Dii n̄ Lua yá gbeu, aa gulesiò b̀̀ nízīe n̄ wé̄lèo guu píi sea za bualōo n̄ wé̄lè b̀̀ideo.

¹⁰ Aa gb̄eo n̄ lío pèlep̄e s̄is̄i lesiowa píi n̄ lí yèlèo gbáuo píi.*

¹¹ Aa tulaletikàtea gulesi pò aa b̀̀piowa píi, lá bui pò Dii n̄ yáné̄o kèwa. Yávai pò aa kèpiò mé Dii pò fèlè.

¹² Aa zòblè táaone. Dii òné yáa s̄o aasu keo.

¹³ Dii dà ānabiò n̄ gu'enaone píi, ò aa lenàwà Isailiò n̄ Yudaone, aa mè aa mikē n̄ yāvaiowa, aaiò Dii yádileo n̄ aà yādan̄eo k̄ua, lá a ku ikoyã pò a d̄ile n̄ dez̄ione guu, à èa dà a zòblena ānabione aa òwa.

¹⁴ N beeo Isailiò i swá̄seio, an swá gb̄aa lá n̄ dezi pò aai Dii n̄ Lua náaik̄eo p̄owa.

* **17:10** 1Kia 14.23

15 Aa gĩ aà ɔtonɔkĩi gwai, aa aà bàakuarĩnɔ yá gbòo, aai lé pɔ a nàwàné yádao. Aa tè pɔpãzi, ɔ aa gò pã. Aa bui pɔ liaarĩzi ɔlesè, bui pɔ Dii mè aasu ní kea keopio.

16 Aa pãkpà Dii ní Lua yádileaɔzi, aa mɔkàsa mèn pla lán gáaenaɔwa ní dii ɔ,† aa Asetaati lí pèle, aa kùle luabe pɔnɛ, aa zɔblè Baalie.

17 Aa sa pɔ wĩ a pɔ káteu à tékũ ò ní ní néo,‡ gɔɛo ní nɔɛo, aa màsokè, aa welena gà, aa nízia kpà yá pɔ Dii yeiowa, aa aà pɔ fèlèè.

18 ɔ Dii pɔ pàrĩzi maamaa à ní yá. Yuda bui mé gò ado.

19 Baa se Yudaɔ i Dii ní Lua yádileaɔ mao, aa Isailiɔ ɔlesèè.

20 ɔ Dii gĩ Isaili buipiɔzi píi. A ní wetà à ní ná gbé pɔ aale gbãamɔnéɔne ní ɔzĩ e à gè ní yád.

21 Ké Dii Isailiɔ kè Davidi buiɔwa, ɔ aa Neba né Yeloboaũ díle ní kía ũ. Yeloboaũpi mé Isailiɔ swáfè Diiɛ, a tò aa duun sà zɔo kè.

22 Isailiɔ gĩ lé duuna pɔ Yeloboaũ kèo ke, aai mikẽwào,

23 ɔ Dii ní yá, lá a dà a zòblena ànabionɛ aa òwa. Asiliɔ Isailiɔ nàaa ní bùsuu aa tàrĩnɔ zìzɔo ũ, ɔ aa ku we e ní a gbão.

Samaliɔ yá

24 Asiliɔ kía tò gbéɔ bèle Babeli ní Kutao ní Avao ní Amatao ní Sefavaiũo, ɔ à ní kálekale Samali wéleɔ guu Isailiɔ gbɛu. Maa aa Samali bùsu sí aa zòle a wéleɔ guu.

† 17:16 1Kia 12.28 ‡ 17:17 Iko 18.10

25 Ké aa kà we káau, aali Dii sísisio, ò à nòomusuo gbàemá, aale ní dede.

26 Ǿ wa ò Asilio kíae wà mè: Gbé pò n ní sé n ní kálekale Samali wéleu guuo, aa bùsupi táakekea dōo, ò à nòomusuo gbàemá, aale ní dede.

27 Ǿ Asilio kía mè: Wà Samali sa'ona pò wa suínuo do gbae aà ta we, i bùsupi taa yādané.

28 Ǿ Samali sa'onae èa tà we à zòle Beteli. A dàda gbéone lá aa ke aali Dii sísi.

29 Goo bee gbé pò mè zòle wélepiu guuo, bui pii ní a táaoe, ò aa ní táapiu taa kè aa pèlepele gulesi pò Isailio bòo kpéu guu.

30 Babelideu Sukobenu pi, Kutadeu Neegali pi, Amatadeu Asima pi,

31 Avadeu Nibaza ní Taatakio pi, Sefavaiudeu sa pò wí a pò káteu à tékú ò ní ní néo ní taa Adameleki ní Anamelekiowa.

32 Ǿ aa èa Dii sísi lo. Aa ní gbéu dilea gulesipio gbàgbanao ù tē vīo, ò aaiu sa'oné gulesipio kpéu guu.

33 Aa Dii sísi, ò aale zòble ní táaone lá bùsu pò aa bùu felekaayā dewa.

34 Maa aa ní felekaayā kūa e ní a gbāo. Aale Dii sísisio, asa aali aà otondokii gwao, aaliu aà yādané kūao ge aà ikoyā ge yá pò a dile Yakobu pò à èa tokpàè Isaili buioneo. §

35 Ké Dii mè a bàa ao kú ní Isailipio yāa, à mè aasu dii páleo sísisio, aasu kúlenéo,* aasu zòblenéo, aasu sa'omáo,

§ 17:34 Daa 32.28, 35.10 * 17:35 Baa 20.5, Iko 5.9

³⁶ sema a gbé pọ́ a rí bóle Egipi rí a iko zṣo rí a gàsa gbãao. Apí áme aao a sisi, aao kúlεε,† aai sa'owa.

³⁷ A mè aao a ɔtondɔkíi gwa, aai a yádanεo kúa rí a ikoyão rí yádilea pọ́ a kènέ lá guuo e gɔɔpii. Aasu dii páleo sísió.

³⁸ Aasu to a bàakuańo yá lí sáńguo. Aasu dii páleo sísió.

³⁹ Aali a Dii rí Lua sísi ado. Ame á rí bo rí wèleo ɔzi mpii.

⁴⁰ N beeo aai swáseio, ɔ aa zè rí rí felekaayão.

⁴¹ Buipio Dii sísi, kási aa gí lé zoble rí táaone bo, ɔ an néo rí rí tũnao lé ke lá rí maepio kèwa e rí a gbão.

18

Yudaɔ kí Ezekia

¹ Isailio kí Ela né Ozee kpalablea wè àaɔde guu ɔ Aaza né Ezekia gò Yudaɔ kía ũ.

² Aà wè baasode guu ɔ à kpalablè, à zòle báawa Yelusaleũ wè baakwi mëndosaie. Aà da tón Abi, Zakali néε.

³ A yá pọ́ Dii yei kè lá a dezi Davidi kèwa píie.

⁴ A gulesí pọ́ wa bọo gbọo, à táagbeo wíwi, à Asetaati lipεleo zṣzṣ. A mɔgotē mlē pọ́ Mɔizi pi* gbègbè, asa e gɔɔ bee Isailio lé tulaletikatεawàε, aa tɔkpàè Neusetã.

⁵ Ezekia Dii Isailio Lua náaikè, Yudaɔ kiae muaaaànɔo, an gbé pọ́ d̀aaεo ge an gbé pọ́ té àà gbεao.

⁶ A nà Diiwa, i bo aà kpeo. A yá pọ́ Dii dà Mɔizieo kúaε.

† 17:36 Iko 6.13 * 18:4 Nao 21.9

⁷ Dii kuaàno, ò yá pò a kèò bò maa píi. A bò Asilio kía yá kpe, i zòbleè lo.

⁸ A zìblè Filitèowa e Gaza ní bùsu pò liaaio sea za bualoũ ní wéle bíideò píi.

⁹ Kí Ezekia kpalablea wè àaõde guu, Isailio kí Ela né Ozee kpalablea wè soplade guu, ò Asilio kí Samanasaa mò koezò Samalizi. Aa kálea we

¹⁰ e wè àaõ, aa wélepi sí Ezekia kpalablea wè soolode guue. Isailio kí Ozee kpalablea wè kèokwiden we.

¹¹ Asilio kía tà ní Isailio a bùsuu, à ní kálekale Ala ní Gozã pò kú Aboo baa ní Mede bùsu wéleò guuo.

¹² Yápi kè màa, ké aai Dii ní Lua yãmao yáie. Aa aà bàakuaáno yáò kũao, aai yá pò Dii zòblena Mòizi díle ma aa zikèwàò.

*Asilio kía viadadaa Yelusaleũdezi
(2Lad 32.1-16, Isa 36.1-22)*

¹³ Kí Ezekia kpalablea wè gèò mèndosaide guu ò Asilio kí Senakelibu mò lèle Yuda wéle bíideowa, a sí píi.

¹⁴ O Yudaò kí Ezekia gbéò zì Asilio kíawa Lakisi à mè: Ma tàaekè. Nsu mao, míò falubone lá níyò zòmewa. O Asilio kía ánuu zò Ezekia tónu kwi ní vuao tónu do.

¹⁵ O Ezekia ánuu pò a è Dii kpéu ní a be láasiuo kpàwà píi.

¹⁶ Goo bee à vua gò Dii kpé gbaowa ní pò pò a kùle gbapio lipelawo, a kpà Asilio kíapiwa.

¹⁷ O Asilio kía a kwàasi ní a ìwaò gbèzòò ní a zìgòò gbèzòò zì, aa bò Lakisi aa mò Yelusaleũ kí Ezekia

kíi ní zígṣṣo dasidasi. Ké aa kà Yelusaleũ, aa mò zè íkalékíi pò kú musu sae, pṣpinaṣ bua zéu.

18 Aa lezù kípizi, ṣ kibe ziia Ilikia né Eliakiũ ní aà lakēna Sebenao ní aà kpàwakena Asafa né Yoao bò gè ní kíi.

19 Ǿ zígṣṣo gbēzṣṣopi òné: A ge o Ezekiae, Asilio kía zṣṣo mé lé aà la, bó àle a náaike màai?

20 A mè á zìgbaselea dṣ mé á gbāa, kási yāpā giie. Dé àle a náaike, ṣ àle bṣ a yá kpei?

21 Egipiṣ kía pò àle a náaikepi gwa. A de lán fee lípan wíwiawae. Gbé pò gbāa'èwà, ì aà zṣ a oue.

22 Ezekia Dii guleṣiṣo ní aà gbagbakliṣo gbṣṣo lò? A ò Yelusaleũdeṣo ní Yudaṣṣe píi aa mṣ kúle gbagbakli ae Yelusaleũ la, ṣ àle omee Dii a Luapi náai ṣ àle kea?

23 Aà ledouke ní ma dii Asilio kiao, mí aà gba sṣ ṣaa kwi, tó a gbé vī aa diè kpe.

24 Lá àle Egipi zikasṣgoṣo ní sṣdeṣo náaike, kpelewa a fṣ zezṣ baa ma dii zìgṣo gáli pò kèsānzio doei?

25 Ale e ma dii mò lélei gue beewa à wíwi Dii lé sai yà? Dii mé òè aà léle bùsue beepiwa, i wíwi.

26 Ǿ Eliakiũ ní Sebenao ní Yoao ò zìgṣṣo gbēzṣṣopie: Yā'o wápiṣo n zṣṣblenaṣṣe ní Sili yáo, asa wi mae. Nsu yā'owēe ní Ebelu yáo, ké gbé pò kú bíiwaṣo su mao yái.

27 Ǿ gbēzṣṣopi wemá à mè: Ma dii i ma zī mà yápi òé ní á diio átēe, ní gbé pò zṣlea bíiwaṣe lo, asa aa nízia bíikpe pò aa kè blee, aai nízia osoo mi lááwa.

28 Ǿ gbēzṣṣopi fēle pūna ní Ebelu yáo à mè: A Asilio kía zṣṣo yāma!

29 Kípi mè, ásu to Ezekia á sásāo, asa a fṣ á bṣ a

ozíò.

³⁰ Ezekia m̀è Dii a á b̀o, a á wé̄lee bee kpa Asiliò kíawao. Asu Ezekiapi yāma à Dii náaikε yá bee musuo.

³¹ Asu Ezekia yāmao. Asiliò kía m̀è à ledoukεano, à mikpawa, á baade i azia v̄εεbe ní azia kaadoεmbeo ble, i azia bia'i mi,

³² e àò m̀ó á sélei à tááno bùsu p̀ó de lá á p̀owau. P̀owena ní v̄εε nao p̀alawà, p̀εε ní v̄εεbuo ní kuliò ní z̀'io diuε. A ze ní w̄enio. Asu ze ní gaoo. Ezekia m̀è Dii a á b̀oε, kási ásu weio, ásu to aà á sásão.

³³ Buipáleo táae f̄ò ḡi Asiliò kíaε aà ní bùsu símaé?

³⁴ Amata ní Aapadao táao g̀è máε? Sefavaiũ ge Ena ge Iva táao g̀è má ni? Samali táao è giè ní ní wé̄leoε?

³⁵ B̀usupiò kpele táa mé f̄ò giè ní a bùsuoi? Kpelewa Dii a f̄ò giè ní Yelusaleũoi?

³⁶ Gb̄éò nílea kílikili, aai yāwewào, asa an kía òné aasu yázāsiwàoε.

³⁷ Ǿ kibε ziiia Ilikia né Eliakiũ ní aà lakēna Sēbenao ní Asafa né Yoa aà kp̀awakεnao ní p̀okasao k̀èk̀è, aa èa sù Ezekiapiwa aa z̀ig̀o gb̄z̀o yápi dàu a siuè.

19

Ezekia wabikεa Diiwa (Isa 37.1-20)

¹ Ké kí Ezekia yápi mà, à a ula ga k̀è, ̄ à zwànkasa kàkaala, à g̀è Dii kp̀éu.

² A a bε ziiia Eliakiũ ní a lakēna Sēbenao ní sa'onkiaò z̀ì ānabi Isaia, Amozu néwa, zwànkasao kàkaaríla.

³ Aa òè: Ezekia m̀e yá gĩ gbãe, wà wá da taasiu wà wá lele wà widàdawá. Wa gõ lán nɔe pó a né kà bɔa, mé ỳeεε ku a f̃s iowaε.

⁴ Asilio kía a zīgɔɔ gbēzɔɔ z̃i, à m̀ò Lua b́eε lánnikè. Dii n Lua yápi mà, a aà lele yápi oa yáia, wá d̃o. Wabikεwà wá gb́e k̃na pó wa g̃ɔne.

⁵ Ké kí Ezekia zinapiɔ gè Isaia lè màa,

⁶ a ònέ: A γε o á diiε, Dii m̀e asu to ṽia a k̃u Asilio kía iwaɔ d́eεaanɔ yá pó a màpi yáio.

⁷ A ma! Tó Asilio kía baοe mà, Dii a to làasoo g̃εãagu, i ta a b̃usu, Dii i to wà aà de ñ f̃endao we.

⁸ Ké zīgɔɔ gbēzɔɔ mà Asilio kía f̃εle Lakisi, ɔ à èa tà à aà lè, àε z̃ika ñ Libenadeɔ.

⁹ Ké Asilio kía mà Etiopiɔ kí Tilaka lé mó z̃ikaianɔ, ɔ à èa z̃inaɔ gbàε Ezekiawa à m̀e:

¹⁰ A o Yudaɔ kí Ezekiaε, dii pó àε a náaikε à gbàsa m̀e á Yelusaleũ nameε ma ɔz̃io, asu to diipi a sásáo.

¹¹ I ma lá Asilio kíaɔ k̀e b̃usuɔne à ñ ké kélekele piio lé? Ɔme a b̃ɔ ado saa?

¹² Ẃεle pó ma dezio kàaleɔ, Gozã ñ Halanao ñ Lεzeɓio ñ Edeni pó kú Telasaaɔ, an táaɔ f̃s̃ ñ bóε?

¹³ Amata kía kú mái? Aapadaε kía kú máε? Sefavaiũ ge Ena ge Iva kíaɔ ku mái?

¹⁴ Zinapiɔ Asilio lá kpà Ezekiawa. Ké à a kyokè, ɔ à g̀e Dii kp̃eu a p̃òo aà aε,

¹⁵ à wabikèwà à m̀e: Dii Isailio Lua, ñ kú malaika g̀ãs̃iadeɔ z̃anguo,* ñme ñ Lua ù b̃usu pó kú d̃unia guu piie. M̃me ñ musu k̀e ñ t̃õleo.

¹⁶ Swákpa ñ yãma, Dii. Ẃεε ñ gugwa, Dii. D́eεa ñ Lua b́eεo lékpásã pó Senakelibu k̀e ma fá!

* 19:15 1Sam 4.4

17 Sianaε Dii, Asili kíao buipio kàale píie, an bùsuo gò bezia ũ.

18 Aa ní diio kàteu aa ní kpasa, asa pópíóá Lua no, pò pò gbēnazina kè ní lío ní gbεoone.

19 Dii wá Lua, wá bo aà ɔzi, bùsu pò kú dúnia guu píi io dō ké n Dii, nímε ní Lua ũ ndo.

Senakelibu gaa

(Isa 37.21-38)

20 Ǿ Amɔzu né Isaia lékpāsākè Ezekiaε à mè: Dii Isailio Lua mè a wabi pò ní kè Asilio kí Senakelibu yá musu mà,

21 ɔ à àsie bee ò aà musu:
Siona nenɔε léso lé sakangu,
àle n láanike n kpe.
Gbēε i zible Yelusaleŭwa yāao
ɔ àle a mi dada a gāu.

22 Dé n dɔεwà ní sòsɔi?
Dé n kāae, n n mi dàè íai?
Isailio Lua pò a kua adoa n bee kèε.

23 N dà n zinaone aa Dii sòsɔ,
n mè n dede sísio musu
ní n zikasɔgoɔ dasidasi
e Libā bùsu gbèsisi misonau.
N seɔe lí gbāao zòzɔ,
n pēli zɔɔ kwè,
n ka a léwa musu e a líkpe sisuu.

24 N bo yò buipāleo bùsuu,
n a imi,
n kèε Egipi swao í bà.

25 Ké ma Dii má dīle màa za zi,
ni mao lé?
Ma zεò à gēgē, ɔ má tò à kè.

Má tò n ní wéle bíideɔ kwè wiliũ,
aa gò daaia.

26 Wélepideɔ gbāa kēsā,
aa gò suuu, wí ní kú,
aa de lán sēsaowa,
lán sēla bɔɔwa,
lán sē pɔ̀ bòle kpéwa à gàga gòowa.

27 Má n kúkii dõ,
má n gea ní n suo dõ,
má n kaaamazi dõ.

28 N kaaamazi,
n kaaamai pɔ̀ ní vɛ́ yá gè ma swáú.
Má bakanε n níue,
má àasina kanε n léue,
mí tó ò εa tá ní zé pɔ̀ n mɔ̀ò.

29 Ezekia, yáε bee aɔ denε seela ũ:
A pɔ̀zā ble ble wēa, zii lo í ble we.
Zii kee sa à pɔ̀tõ í pɔ̀keke,
à v̄eli pépe í a be ble.

30 Yuda kōna pɔ̀ bòɔ zina a εa gē tíu,
an né iɔ kpa musu.

31 Asa gbé kōnaɔ bɔ̀ Yelusaleũ,
Siɔna gbēsisiɔdepiɔ gõ.
Ma Dii Zigõde ma aia mé a bee ke.

32 Ayāmeto ma yáε bee ò Asiliɔ kía musu:
A gē wéleε beeuo,
a kazuuo,
a a sèngbao dɔ̀èò,
a koezõí à gbà lesí daio.

33 A εa tá ní zé pɔ̀ à mɔ̀ò,
a gē wéleε beeuo.
Ma Dii máme má ò.

34 Má gí n wélepíoe,
mí a suaba mazíia yáii
n ma zòblena Davidi yáio.

35 Gwá bee Dii Malaika bò gè Asiliò bòou, à gbéó dèdè òaasòsòo lee òaa do gēosai (185.000). Ké aa fèle koo, aa geò è kálea gupiiu.

36 Ǿ Asiliò kí Senakelibu fèle a bòopiu à èa tà Niniva, a ku we.

37 Goo pó a kúlea a táa Nisoki kpéu, ò aà néo Adaméleki n Salezeero aà dè n fèndao. Aa bàasi tà Alalata bùsuu, ò aà né Esaadò zòle aà gbéu.

20

Ezekia gyàkea

(Isa 38.1-8)

1 A gbéa Ezekia gyākè à kà gaa, ò ànabi Isaia, Amozu né gè aà lè a òè: Dii mè, ledile n gbéónne, asa nle mó gaiè, nyo fèle bo.

2 Ǿ Ezekia aedò giwa à wabikè Diiwa

3 à mè: Dii, n yá na! Lá ma táa'ònnò n náaio, mé ma yá pó n yei kè n nòsemendoo, to à dōngu. Ǿ à wēna óòbò.

4 E Isaia àò gé boi ua, ò Dii yā'òè à mè:

5 Ge n o ma gbéó dōaana Ezekiae, ma Dii aà dezi Davidi Lua ma mè, ma aà wabikea mà, ma aà wé'i è. Má aà gbágbā, a goo àaōde zí i gé ma kpéu.

6 Ma aà goo káfìè wè gēo. Má aà si Asiliò kíawa n wélee beeo. Má gí n wélepíoe mazíia yáie n ma zòblena Davidi yáio.

7 Isaia mè wà kaadōembe bo. Ké wa lò, wa dòo aà sánepiwa, ò à gbàgbā.

8 Ǿ Ezekia Isaia là à m̀: Lá Dii m̀ á ma gbágbã, mí gé a kpéu a gɔɔ àaɔde zí, bóme aɔ de a seela úi?

9 Ǿ Isaia wèwà à m̀: Seela pɔ́ Dii a kene lé pɔ́ a gbène yá musun ke: Uena pɔ́ íatē lé suò Aaza dedekliowa, ní ye à gé e a gbápekíi mèn kwíowa yã, ge à ea kpe oi mèn kwíowaε?

10 Ǿ Ezekia wèwà à m̀: Uena pilaa gbápekíi mèn kwíowa zí'úo. Aà to à ea dede kpe oi mèn kwi.

11 Ké ānabi Isaia lezù Diizi, ɔ uena pɔ́ íatē lé suò èa dede gbápekíi mèn kwi pɔ́ à pilawà yãowa.

Babeli b̀usu zinaɔ moa Yelusaleu
(Isa 39.1-8)

12 Gɔɔ bee Baladã né Melodaki Baladã, Babeli kía lá kpàsã Ezekiaε ní gbao, ké à aà gyãkea bao mà yái.

13 Ezekia gbãakpà zɔnapiozi, à gèrno a làasiu, à a ánusuo òbné ní vuaɔ ní pɔ́ gínanaɔ ní nísi maaɔ. A gèrno a gɔ́kebɔkalεkpeu lɔ, à a àizeε òbné míomiɔ. Pɔe ku aà be ge aà b̀usu ke à gí òbinéo.

14 Ǿ ānabi Isaia gè aà lè à aà là à m̀: Kpelewa gbépio ònei? Za má aa b̀u aa mò n ḱii? Ǿ Ezekia wèwà à m̀: An bɔkíi zà, Babeli aa b̀u.

15 Ǿ Isaia aà là à m̀: Bó aa è n bei? A wèwà à m̀: Aa ma bepɔ́ píi èε. Ma àizeεε ku ké ma gí òbinéo.

16 Ǿ Isaia òε: Yá pɔ́ Dii ò ma:

17 Gɔɔ lé mó wa ní bepɔ́ píi ní àizeε pɔ́ n deziɔ tòne ní k̄a e gbãw séle taò Babeliε. Dii m̀ a kee a ḡo.

18 Wa né pɔ́ nýɔ ní iεw séle tárno, aai ḡo Babeli kibε zikenaɔ ũ.*

19 Ǿ Ezekia ò Isaias: Dii yá pɔ́ ní òmεεpi maaε. Asa àle e áo ku aafia niε guu e a wēni léuε.

* 20:18 2Kia 24.13-15, Dan 1.1-7

²⁰ Ezekia yá k̄iniɔ́ n̄ a negõnkeyãɔ́ ku Yuda k̄iaɔ́ ladau n̄ lá à íkalek̄i n̄ íze p̄ a sò gb̄eu ì m̄ó n̄ ío wéle guo k̄eò.

²¹ Ké à ḡà, ẽ aà né Manase z̄òle aà gb̄eu.

21

Yudaɔ́ k̄i Manase (2Lad 33.1-10, 18-20)

¹ Manase wè k̄ueplade guo ẽ à kpalablè, à z̄òle báawa Yelusaleũ wè bàã s̄osaie. Aà da tón Efeziba.

² A yá p̄ Dii yeio kè, à zè n̄ bui p̄ Dii n̄ yá Isailiɔ́neɔ́ yãb̄ẽɔ́.*

³ A ẽa guleŋ̄i p̄ a mae Ezekia dàãɔ́ bò n̄ Baali gbagbak̄iɔ́. A Asetaati lí p̄le lá Isailiɔ́ k̄i Ahabu kè yãawa. A k̄ule luabe p̄ɔ́ne à zoblènè.

⁴ A sa'ok̄iɔ́ bò Dii kp̄eu Yelusaleũ, gu p̄ Dii m̄è a tó aɔ́ kuwàpi.†

⁵ A luabe p̄ɔ́ gbagbak̄iɔ́ bò Dii ua n̄ a kaa guo píi.

⁶ A sa p̄ w̄i a p̄ káteu à tékũ ò n̄ a negõɔ́e, à p̄dà gb̄éɔ́wa, à màsoɔ́ kè, à yãgb̄ea ḡesisinaɔ́wa n̄ welendeɔ́, à yá p̄ Dii yeio kè maamaae, ẽ à aà p̄ f̄èlèè.

⁷ A Asetaati t̄aa p̄ á k̄èpi ðile Dii ua, gu p̄ Dii ò Davidie n̄ aà né Salom̄oɔ́ a tó aɔ́ kuwà ḡoɔ́p̄ipi, asa Isaili wéleɔ́ guo píi Yelusaleũ ẽ a sè.

⁸ A m̄è tó Isailiɔ́ yá p̄ á ðilenéɔ́ k̄ua píi, mé aa zè n̄ ikoyã p̄ a zòblena M̄izi kp̄amáo píi, á ẽa n̄ bolè bùsu p̄ á kp̄à n̄ deziɔ́wauo, á tó aa líaaliaa lo.‡

* **21:2** Zel 15.4 † **21:4** 2Sam 7.13 ‡ **21:8** 1Kia 9.3-5

⁹ N beeo aai swásεio. Manase ní sāsã, ã aa vâikè de bui pò Dii ní mîde ní deziõneola.

¹⁰ ∩ Dii yādà a zòblena ānabiõne aa mè:

¹¹ Lá Yudaõ kí Manase yá pò má ye a gíyãioõ kè, à vâikè de Amole pò kú a āaola, à Yudaõ dà duunkεau tãa pò a kèò yá musu,

¹² a yáí tò ma Dii Isailio Lua ma mè, má yáyia Yelusaleũwa ní Yuda bùsuo píi. Gbé pò a baomà a kεkε swāwēε.

¹³ Má guyõbõ poo Yelusaleũwa mà wíwi, lá má pòo Samaliwawa. Má kεè lá má kè Ahabu beεwae. Má ple máε Yelusaleũu lá wí máε tau wà kúlewa.

¹⁴ Má pākpa ma gbé kōnapiõzi mà ní na ní wèleõne ní zziε. Aa ní naaa, aai ní pòó séle,

¹⁵ asa aa yá pò má yeio kèε, aaĩõ ma pò felemεε za gõõ pò an deziõ bõ Egipiε e ní a gbãõ.

¹⁶ Manase yāesaideõ dède dasidasi e an geõ Yelusaleũ pà za a léla e a léle, duuna pò a kè à Yudaõ dà yá pò Dii yeio keau bàasi.

¹⁷ Manasepi yá kīniõ ní duuna pò a kèò pii kú Yuda kíao ladau.

¹⁸ Ké à gà, wà aà vì a be, Uza kaa pò à li'bàbau, ã aà né Amõ zòle aà gbεu.

*Yudaõ kí Amõ
(2Lad 33.21-25)*

¹⁹ Amõ wè bao ní plaode guu ã à kpalablè, à zòle báawa Yelusaleũ wè plaε. Aà da tón Mesulemε, Aluzu né, Yõteba gbéε.

²⁰ A yá pò Dii yeio kè lá a mae Manase kèwae.

²¹ A a maepi õlesè píiε. A zòblè tãa pò a mae zòblenèõne à kùlené.

22 A Dii a deziò Lua tò we, i aà zé seo.

23 Ǿ aà ìwao lekpaáíààzi aa aà dè a be.

24 Ké Yudaò gbé pò lekpaáíààzipiò dèdè píi, ò aa aà né Yosia kpà kía ù aà gbèu.

25 Amò yá kiniò ku Yuda kíaò ladau ní yá pò a kèò píi.

26 Ké wà aà vì Uza kaau, ò aà né Yosia zòlè aà gbèu.

22

Yudaò kí Yosia (2Lad 34.1-2, 8-28)

1 Yosia wè swaaòde guu ò à kpalablè, à zòlè báawa* Yelusaleù wè baakwi ní mèndooe. Aà da tón Yedida, Adaia né, Bòzeka gbéé.

2 A yá pò Dii yei kè, à a dezi Davidi olesè píie, i pāale oplaai ge zeeio.

3 Aà kpalablea wè bao plasaide guu ò à a lakēna Safana, Asalia né, Mesulaù tōuna zì Dii kpéu à mè:

4 Gé sa'onkia Ilikia le, ní oè aà òa pò wa kpà Dii kpé bíibòledōanaòwa nao,

5 wi na gbé pò wà ní díle Dii kpé zì gbēzōò ùòne ní ozi, aai flabo gbé pò aale Dii kpé guyaaaò kekèone,

6 li'ānaò ní kpebonaò ní kpedōnaò. Aa lí lúò b ní gbè āaò, aai kpépi kekèò.

7 Asu òa pò wa nàné ní ozi kākæo, asa gbépiá náaideone.

8 Sa'onkia Ilikia ò lakēna Safanae a bò Moizi ikoyā láwa Dii kpéu, ò a kpàwà. Ké à a kyokè,

9 ò à gèò kí kíi, à a yá dàu a siuè à mè: N ìwao òa pò kú Dii kpéu bòlè aa nà Dii kpé gbēzōòone ní ozi.

* 22:1 Zel 3.6

10 A èa òè sa'ona Ilikia lá kpàwa, ò à a kyokè kíe.

11 Ké kí Moizi ikoyá lápi yāmà, à a ulada ga kè.

12 Ǿ a ò sa'ona Ilikiaé ní Safana né Aikaũo ní Mise né Akabooo ní lakēna Safanao ní a ìwa Asaiao à mè:

13 A ge Dii lamεε ní Yudaο píi lá pò wa bɔwàε bee yá musu. Dii pɔpaawázi à kè zài, asa wá deziο i wá yá pò kú láε bee guu ma aa zíkèwào.

14 Ǿ sa'ona Ilikia ní Aikaũo ní Akabooo ní Safanao ní Asaiao gè yápi ò nɔε ānabi Uledaε. Nɔεpi ku Yelusaleũ fáani plaade guuε, aà zá tón Saluũ, Tikeva né, Halasa tɔũnaε. Halasapi mé Dii kpé ula'ulena ũ.

15 Dii Isailio Lua yá'ò nɔεpie à mè: A ge o gbé pò á zíaε,

16 ma Dii ma mè má yáyia gue beewa ní gbé pò kúuɔ, lá a ku lá pò Yudaο kía a kyokèpi guuwa.

17 Má pɔkũmabɔbɔ gue beewaε, ma pɔkũmapi a kpáleo, asa aa ma to we, aa tulaletikàtea dii pāleɔnεε, aa ma pɔ fèlemεε táa pò aa kèpiò yái.

18 A o Yudaο kía pò á zí ma laie, yá pò a màpi musu, ma Dii Isailio Lua ma mè,

19 yá pò má ò gue bee musu ní gbé pò kúuɔ, ma mè a gɔ yàaa láaipɔ ũε, lá à swāsèi à azía bùsamεε, à a ulada ga kè à ɔlò, ma aà yāmà má siaànɔ. Ma Dii máme má ò.

20 A yái tò má tó aà ga, wi aà vɪ nie guu. Aà wé a si yá pò má yía gue beewapileo. Ǿ zinapio èa tà kí kíi ní yápio.

*Yosia ɛa zɛa ní Dii bàa kua ní Isailiò yáò
(2Lad 34.3-7, 29-32, 35.1-27)*

¹ Kí Yelusaleũ gbɛ̀z̄ɔ̀ ń Yudaò sìsi, ɔ̄ aa kàaaaàzi m̀pii.

² A gèńńo Dii ua ń sa'onao ń ãnabio ń Yelusaleũdeò ń Yudaò p̀ii, n̄f̄ɛ̄n̄ɛ̄n gbɛ̀z̄ɔ̀, ɔ̄ a tò wà Dii bàakuańńo lá p̀ó wa è aà kpéupi kyokè ń wáa p̀ii.

³ Kí zɛa m̀pɛle sae, ɔ̄ à ɛa zè ń Dii bàakuańńo yáò. A mè á té Diizi, ío aà yádileao ń aà yádan̄eo k̄ua, ío aà ɔ̄tond̄ok̄ii gwa ń n̄sem̄endoo teasisai, lá a ku lápi guuwa. Ɔ gbépii zè ń Dii bàakuańńo yáò lo.

⁴ Kí ò sa'onkia Ilikiae ń aà kwàasio ń Dii kpé bíib̄oled̄ɔ̀anao, aa p̀ó p̀ó wa kè Baalie ń Asetaatio ń luabe p̀ó s̄éle b̄ò Dii kpéu. Ɔ à gè tes̄òwà Yelusaleũ bíi kpe Sed̄o guzule bugbeu, ɔ̄ wà a t̄ufu s̄èle tàò Beteli.

⁵ Ɔ kí táagbagbana p̀ó Yuda kíao d̄ile aa sa'ò Yuda w̄éle gules̄iòwao ń p̀ó p̀ó lia Yelusaleũziò yà m̀pii ń táagbagbana p̀ó aa sa'ò Baali ń íat̄eo ń m̄ovuaò ń saan t̄odeò ń luabe p̀ówao p̀ii.

⁶ A Asetaati lip̄ele sè Dii ua à b̄ò à gè tes̄òwà Yelusaleũ bíi kpe Sed̄o guzuleu, ɔ̄ à a tibò a f̄ãe táaaò miaòwa.

⁷ A ḡɛe káaluao kpé p̀ó kú Dii uao gbòo lo. Kpépio guu n̄ɛo Asetaati zw̄ãakpeo t̄au.

⁸ A tò sa'ona p̀ó kú Yuda w̄éleuo sù Yelusaleũ, ɔ̄ à gules̄i p̀ó wa b̄ò sa'onapio tulaletikàteawàò gb̄alè za Gɛba e B̄ɛs̄ɛba. A táagbagbak̄ii p̀ó kú w̄éle d̄oana Yozuee b̄oleu w̄éle b̄ole ɔ̄z̄ɛe oio gbòo.

⁹ I we gulesi gbàgbananapio sa'ò Diiwa Yelusaleũ, ãma aa kàa só ní ní gbé.

¹⁰ A tò sa'okii pò kú Tofeti, Beninũ guzulèu gbàlè, ké gbèe su sa pò wí a pò káteu à tékũ o Mòlòkuwa ní a negèe ge ní a nenèe lo.*

¹¹ A gò ní s' pò Yuda kía dīle íatè pò ũ Dii kpé kpele, ò à s'pio gó kpàsa. S'pio ku yaa Dii ua Natámèleki kpé saee.

¹² A sa'okii pò Yuda kía bò Aaza kpediakõa musò gbòo ní pò pò Manase bò Dii ua s'ia ní a plaadeo. O a wíwi kélekele, à a buuna sèle kòle Sedõ guzulèu.

¹³ O à gulesi pò wa bò Yelusaleũ gukpe oi Kùkpe s'isipòleu geomidòkii oio gbàlè. Isailio kí Salomò mé sa'okii pò bò Sidõdeò dii Asetaatie ní Mòabusò dii Kemòsio ní Amònio dii Mòlòkuo.†

¹⁴ A a gbèpeleò wíwi, à a lipelèò zòzò, ò à gbènazin gewaò kàlekalè gupio à pà.

¹⁵ Baa gulesi pò Neba né Yeloboaũ bò sa'okii ũ Beteli à Isailio dàò duunkèaupi,‡ Yosia gulesipi ní a sa'okio gbòo. A gulesipi gbèò wíwi à a tibò, à tesò Asetaati lipelèwa lo.

¹⁶ Ké à wezù, à mia è s'isíwa we, ò à gewaò bòleu a kpàsa sa'okii piwa à a gbàlè, lá Dii dà Lua gbé à d'aa òwa.§

¹⁷ O kí mè: Dé mia wà seelakèwà keei? O w'élepideò mè: Lua gbé pò bò Yuda bùsuue. Ome d'aa yá pò ní kè Beteli sa'okii e beee ò.*

* **23:10** Lev 18.21, Zel 7.31, 19.1-6 † **23:13** 1Kia 11.7 ‡ **23:15** 1Kia 12.33 § **23:16** 1Kia 13.2 * **23:17** 1Kia 13.30-32

18 Ǿ kí m̀è: A to we. Gb̃ee su aà wá sé s̃òò. Ǿ wà aà wáò tò we ní ãnabi pò b̀ò Samali wáò.

19 Gulesí kpé pò Isaili kíao d̀ò Samali bùsu wé̃leo guu aa Dii pò f̀el̃eõò ò Yosia wíwi pii, a k̀è sa'ok̃ip̃ioñe lá a k̀è Beteli p̀éwae.

20 Ǿ à gulesíp̃io gbàgbanao k̀òlokpakpa sa'ok̃i pò aai sa'owàowa pii, à gb̃enazin g̃ewao kpàsawà, ò à èa tà Yelusaleũ.

21 Kí ò gb̃épiĩe à m̀è: A G̃eamusu dikp̃eke Dii á Luae, lá a ku Dii bàakuawano taalae bee guuwa.

22 Za g̃oo pò d̃aanao d̀òaa Isailioñe ní g̃oo pò Isaili kíao ní Yuda kíao lé kpalableo pii, wí G̃eamusu dikp̃epi ke à kà màao.

23 Kí Yosia kpalablea w̃è bao plasaide guu ò wà G̃eamusu dikp̃epi k̀è Yelusaleũ.

24 Bee gb̃ea à g̀esisinao ní welendeo m̃ide, à kpé guu táao ní ua táao ní t̃áa pò pò wa è Yelusaleũ ní Yuda bùsuoo dúuz̀ò pii m̃iõm̃iõ, ké à z̃ike ikoyá pò kú taala pò sa'onkia Ilikia b̀òwà Dii kpéup̃iowa.

25 Kí pò d̀òaaeo ní kí pò kú aà gb̃eao guu, an gb̃ee i ze ní Diio ní ǹsem̃endoo ní a p̀eão pii laaàwao. A Moizi ikoyá k̃ua pii a gb̃aa léue.

26 Gia ní beeo Dii p̀of̃ea Yudaosi ní p̀ok̃uma p̃asio ṽai pò Manase k̀è yáí i kpáleo.

27 Dii m̀è: Má Yudaoyá mà ní gomala, lá ma Isailio yà ma ní gomalawae. Má gí Yelusaleũ pò má s̃èi ní kpé pò ma m̀è ma tó ao kuwàoe.

28 Yosia yá k̃inio ku Yuda kíao ladau ní yá pò a k̀òo pii.

29 Kí Yosia g̃oo ké Egip̃io kí Falaoo Neko lé gé Asilio kía lei Uflatai, ò Yosia g̀è z̃ikaiaano Megido. Ké aa k̃ò lè, ò Neko aà d̀è.

30 Aà iwaw aà ge se dà s'go guu, aa sùò Yelusaleũ wa v̄i. Ǿ Yuda aà né Yoaaza kpà kía ũ aà gb̄eu.

Yuda ki Yoaaza
(2Lad 36.1-4)

31 Yoaaza wè bao ní àaõode guu à kpalablè, à z'le báawa Yelusaleũ m̄o àaõε. Aà da tón Amutali, Zelemii né, Libena gb̄éε.

32 A yá pó Dii yeio kè lá a deziò kèwae.

33 Ǿ Falaõ Neko m̄okàwà Libla, Amata bùsuu, ké asu àò de kía ũ Yelusaleũo yáí, ò à mè Yuda bùsudeò falub̄ε ánuusu t̄onu àaõ ní k̄nio ní vuaò kiloo bla s̄osai.

34 Ǿ à Yosia né Eliakiũ d̄ile kía ũ a mae Yosia ḡεε ũ, ò à aà tó l̄ilè Yoakiũ. Ǿ à Yoaaza sè tàò Egipi, we à gàu.

35 Yoakiũ ánuusu ní vua pó Falaõ Neko gbèawa s̄i a bùsudeòwa baade gb̄aa léu, ò a kpàwà.

Yuda ki Yoakiũ
(2Lad 36.5-8)

36 Yoakiũ wè baas̄ode guu ò à kpalablè, à z'le báawa† Yelusaleũ wè kuεdoε. Aà da tón Zebuda, Pedaia né, Luma gb̄éε.

37 A yá pó Dii yeio kè lá a deziò kèwae.

24

1 Yoakiũ kibleḡo ò Babeli kí Nebukanεza m̄ò l̄èle Yuda bùsuwa, ò Yoakiũ ḡò aà z'blena ũ e wè àaõ.* A gb̄ea à n̄òse p̄ále sè, ò à b̄ò aà yáú.

† 23:36 Zel 26.1-6 * 24:1 Zel 25.1-38, Dan 1.1-2

² Dii Babiloni gbãamɔnedeɔ gbàewà ní Siliɔ ní Mɔabuɔ ní Amɔniɔ. A ní gbáε Yudaɔ bùsuu aa kaale, lá a dà a zòblena ãnabiɔne aa òwa.

³ Yápi Yudaɔ lè, ké Dii mé ò yáí, ké à ní yá ní goala duuna pó Manase kè yáí

⁴ ní yãesaide pó à ní dedeɔ yáio. Manasepi tò Yelusaleũ pà ní yãesaide pó à ní dedeɔ auo. Bee yáí Dii i we sùukèò.

⁵ Yoakiũ yá kɔniɔ ku Yuda kíaɔ ladau ní yá pó a kèò píi.

⁶ Ké à gà, ɔ aà né Yekɔnia zòle aà gbεu.

⁷ Egipiɔ kía i εa bò a bùsuu lɔo, asa Babeli kía bùsu pó de Egipi pó ũ yãa síwà píie za Egipi zé swai e Uflatai.

Yudaɔ kí Yekɔnia
(2Lad 36.9-10)

⁸ Yekɔnia wè bao plasaide guu ɔ à kpalablè, à zòle báawa Yelusaleũ mɔ àaɔε. Aà da tón Neusetá, Elenatã né, Yelusaleũ gbéε.

⁹ A yá pó Dii yeio kè lá a mae kèwae.

¹⁰ Zibeezi Babeli kí Nebukanεza zigɔɔ mò Yelusaleũ aa koezòi, aa ku we.

¹¹ ɔ Nebukanεza mò we gɔɔ pó aà iwapiɔ liaai.

¹² ɔ Yudaɔ kí Yekɔnia bò gè azia kpàwà, aapi ní a dao ní a iwao ní a kía deɔ ní a kwàasiɔ. Babeli kíapi Yekɔnia kù a kpalablea wè swaaɔde guue.†

¹³ ɔ à Dii kpé àizεεɔ nàaa à bòò we ní kibe àizεεɔ. A vua pó pó Isailiɔ kí Salomɔɔ kè Dii kpé pó ũ zòezòε lá Dii d̀aa òwa.

† 24:12 Zel 24.1-10

14 A Yelusaleũ gbẽzᵛᵛó n̄ zìgᵛᵛó kùkũ tàrínᵛ zìzᵛᵛó ũ p̄ii, aa kà gbẽᵛᵛn òaasᵛᵛᵛo l̄e kwi (10.000). A tà n̄ li'ánaᵛ n̄ siaᵛ b. Gb̄e i gᵛᵛo, sema taasideᵛᵛ b̄aasio.

15 M̄aa à Yekᵛᵛnia kũ Yelusaleũ n̄ aà dao n̄ aà naᵛ n̄ aà kw̄aasio n̄ bùsu gbẽzᵛᵛᵛó, à tàrínᵛ Babeli zìzᵛᵛó ũ.

16 A tà Babeli n̄ gᵛᵛgb̄aaᵛ gbẽᵛᵛn òaasᵛᵛᵛo l̄e sopla (7.000) n̄ li'ánaᵛ n̄ siaᵛ gbẽᵛᵛn òaa sᵛᵛo. Ampii gᵛᵛsa giìᵛᵛn̄e.

17 A Yekᵛᵛnia des̄e Matania ð̄ile k̄ia ũ aà gb̄eu, ᵛ à aà tó l̄il̄eᵛ Zedekia.‡

Yudaᵛ k̄i Zedekia
(2Lad 36.11-12, Zel 52.1-3)

18 Zedekia w̄eᵛ bao n̄ m̄endoode guu ᵛ à kpalabl̄e, à z̄l̄e báawa Yelusaleũ w̄eᵛ kūdoe. Aà da tón Amutali, Zelemii né, Libena gb̄eᵛ.

19 A yá p̄ó Dii yeio k̄eᵛ lá Yoakiũ k̄ewāe.

20 Dii p̄okũma mé tò yápi Yelusaleũ n̄ Yuda bùsuo l̄e p̄ii e à ḡeᵛ n̄ yá n̄ goala. ᵛ Zedekia b̄ò Babeli k̄ia yáú.

25

Yelusaleũ ð̄uuz̄sa
(2Lad 36.15-21, Zel 39.1-10, 52.1-30)

1 Zedekia kpalablea w̄eᵛ k̄eᵛokwide guu, a mᵛᵛ kwide gᵛᵛᵛ kwide z̄í ᵛ Babeli k̄i N̄ebukan̄eza mò l̄élei Yelusaleũwa, aàpi n̄ a zìgᵛᵛᵛó p̄ii.* Aa b̄òkpaᵛ a b̄íi sae, ᵛ aa gb̄a l̄eᵛᵛᵛò dà aa līai.

2 Aa liaa w̄é̄lep̄izi m̄aa e k̄i Zedekia kpalablea w̄eᵛ kūdode guu.

‡ 24:17 Zel 37.1 * 25:1 Zel 34.1-5

3 A mo síiṣde gɔɔ kēokwide zí nɔana gbāakù wéleu, gbēe poblea ví lo.

4 Ké wà bíi fí, ɔ Yuda zígɔɔ lèkɔwa píi, aa b̀le ní kibε kaa, aa b̀le wéle b̀leu gwá, ɔ aa p̀le Yuudē sēu.

5 ɔ Babiloni zígɔɔ p̀le kí gbewa, aa aà lè sēpiu Yeliko oi. Ké Zedekia zígɔɔ fàaa, aa aà tò we,

6 ɔ wà aà kù tàò Babeli kíaε Libla. We wà yādauaàla,

7 wà aà néo d̀de aà wáa, ɔ wà aà wé wíwi, wà m̀gotē gala kpàè, wà taaànɔ Babeli.

8 Babeli kía kpalablea wè bao m̀ndosaide guu, a mo sɔode gɔɔ soplade zí ɔ aà iwa Nebuzaladā mò Yelusaleũ. Aàpi mé Nebukaneza d̀aiɔ gbēzɔɔ ũ.

9 A tes̀ Dii kpéwa ní kibεo ní Yelusaleũ kpéɔ píi. Kpé p̀ de kpé zɔɔ ũ píi lé, à tes̀wàε.

10 ɔ a tò Babiloni zígɔɔ Yelusaleũ bíi gbòò m̀pii.†

11 A gbé p̀ g̀ wélepiuɔ nàaa tàrínɔ Babeli ní gbé p̀ g̀ è nà Babeli kíawo ní gbé ḱniɔ.

12 Taasideɔ ɔ à ní tó we aao véebuɔ ní bugbeɔ sēwa.

13 Babiloniɔ Dii kpé m̀gotē péleɔ ní tadiboɔ ní íkaki zɔɔ wíwi‡ aa tàò Babeli.

14 Aa túfukabɔɔ ní péluɔ ní filiadebɔɔ ní g̀ɔnɔɔ ní m̀gotē p̀pále p̀ wí Dii kpé zí keòɔ nàaa tàò lo.§

15 ɔ d̀aiɔ gbēzɔɔpi tãasoɔ ní au'elebɔɔ ní p̀ p̀ wa pí ní vuao ge ní ánuuoɔ sèle píie.

16 M̀péle m̀en pla ní íkakiipio ní tadibo p̀ Salomɔɔ pí Dii kpé p̀ ũ, wi fí wà a m̀gotē ỳ kiloowao, a gbia kè zài.

† 25:10 Eze 33.21 ‡ 25:13 1Kia 7.15-26 § 25:14 1Kia 7.45

17 Mòpèlèpìo lesí gàsísuu bao plaplasaié, mé a fùà pò kú musuo lesí gàsísuu sósóoe. Mòdaona tãa ní gōina pò wa kè lán gbèafu bèwao liaa fùapìozì pìiè. Mòpèlè mèn plapìo dòũè.

18 Dòaiò gbèzōòpì sa'onkia Selaia kù ní aà plaade Zefaniao ní bíibòlèdōana gbèòn àaōo.

19 A zìgōò gbèzōò kù wéle guu ní kí ìwa gbèòn sòo pò à bòmá wéle guuo b ní zìgōò gbèzōò lakēna pò ì gbéò tó dalauo ní gōè gbèòn bààō pò wà bòmá wéle guuo.

20 Nebuzaladāpì ní naaa tàrínò Babeli kíaè Libla,

21 ò Babeli kíapì ní dèdè Libla we Amata bùsuu. Màa wà Yudaò nàaa ní bùsuu wà tàrínò.

Gedalia dilè Yuda bùsu gbèzōò ũ
(Zel 40.7-41.18)

22 Babeli kí Nebukanèza Aikaũ né Gedalia, Safana tōuna dilè gbé pò gōò Yuda bùsuoò gbèzōò ũ.

23 Ké zìgōò dōaanaò ní ní gbéò mà Babeli kía Gedalia dilè gbèzōò ũ, ò aa mò aà kíi Mizipa. Netania né Isimaèla kú ní guu ní Kalea né Yohananio ní Tanumè né Selaia, Netofa gbéò ní Maaka gbé né Yazaniao ní ní gbéò.

24 Ń Gedalia legbèné ní ní gbépiò à mè: Asu viakè Babiloni gbāadeòneo. A zòle wá bùsuu la à zòble Babeli kíaè, ìo aafia.

25 Ama a mò soplade guu ò Netania né Isimaèla, Elisama tōuna pò de kíabui ũ mò ní gbèòn kwiò, à Gedalia dè ní Yuda pò kuaànò Mizipaò ní Babiloni pò kuaànò weò.

26 ☩ Yudaο fêλε, néfēnen gbēz̄z̄o píi ní z̄lḡz̄o d̄baanapiο, aa bàalè tà Egipi, ké aale víake Babiloniοne yái.

Yekonia gbaea
(Zel 52.31-34)

27 Yudaο kí Yekonia taa Babeli w̄è bla àāsaide, a mo kuεplade ḡo baas̄o ní plaode z̄í ò Babeli kí Evili Melodaki aà b̄ò kp̄eu a kpalablea w̄è s̄éia guu, à aà s̄è l̄s̄i.

28 A yāmaa òè, ò à z̄l̄ek̄i pí de a kía dee pí kuan̄o Babeliο p̄oá kp̄awà.

29 ☩ Yekonia ōz̄ò a dakp̄εunake'ulai, ò p̄oble ní kíο s̄ānu e a w̄ēni léu.

30 Lá gu lé d̄o kí ò pí pí a yei kpawàε e à ḡè ḡàò.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9